

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 4. aprila 2006

o državni pomoči, ki jo namerava Združeno kraljestvo izvajati za ustanovitev Organa za jedrsko razgradnjo

(notificirano pod dokumentarno številko C(2006) 650)

(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2006/643/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim strankam, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenimi členi ⁽¹⁾, in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

- (1) V dopisu z dne 19. decembra 2003, ki ga je Komisija evidentirala 22. decembra 2003, je Združeno kraljestvo uradno obvestilo Komisijo o posledicah, ki jih bo imel osnutek zakona o ustanovitvi Organa za jedrsko razgradnjo (Nuclear Decommissioning Authority, NDA), v nadaljevanju „ukrep“, za državno pomoč.
- (2) V dopisu D/51248 z dne 20. februarja 2004 je Komisija zastavila vprašanja glede ukrepa. Združeno kraljestvo je odgovorilo z dopisom z dne 29. marca 2004, ki ga je Komisija evidentirala 15. aprila 2004.
- (3) V dopisu D/54319 z dne 16. junija 2004 je Komisija zastavila nadaljnja vprašanja glede ukrepa. Združeno kraljestvo je odgovorilo z dopisom z dne 14. julija 2004, ki ga je Komisija evidentirala 19. julija 2004.
- (4) V dopisu z dne 10. septembra 2004, ki ga je Komisija evidentirala 14. septembra 2004, in v dopisu z dne 14. oktobra 2004, ki ga je Komisija evidentirala 19. oktobra 2004, je Združeno kraljestvo predložilo dodatne informacije o ukrepu.
- (5) V dopisu z dne 1. decembra 2004 je Komisija obvestila Združeno kraljestvo, da se je odločila sprožiti postopek v skladu s členom 88(2) Pogodbe ES glede pomoči.

(6) Odločitev Komisije, da sproži postopek preiskave (v nadaljnjem besedilu „sprožitev postopka“), je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽²⁾. Komisija je pozvala zainteresirane stranke, da predložijo svoje pripombe.

(7) V dopisu z dne 31. januarja 2005, ki ga je Komisija evidentirala istega dne, je Združeno kraljestvo Komisiji predložilo pripombe glede sprožitve postopka.

(8) Komisija je prejela pripombe od zainteresiranih strank. Posredovala jih je Združenemu kraljestvu in mu dala možnost odgovora. Združeno kraljestvo je posredovalo pripombe z dopisom z dne 4. marca 2005, ki ga je Komisija evidentirala 7. marca 2005.

(9) Sestanki med organi Združenega kraljestva in Komisijo so potekali 20. aprila, 25. avgusta in 11. oktobra 2005.

(10) Združeno kraljestvo je predložilo dodatne informacije o ukrepu z dopisom z dne 23. januarja 2006, ki ga je Komisija evidentirala istega dne. Ta dopis je bil spremenjen z dopisom z dne 1. februarja 2006, ki ga je Komisija evidentirala istega dne. Združeno kraljestvo je v dopisu z dne 7. februarja 2006, ki ga je Komisija evidentirala istega dne, predložilo dodatne informacije. Združeno kraljestvo je v dopisu z dne 7. februarja 2006, ki ga je Komisija evidentirala 10. februarja 2006, predložilo nadaljnje dodatne informacije. Združeno kraljestvo je v dopisu z dne 29. marca 2006, ki ga je Komisija evidentirala 30. marca 2006, predložilo nadaljnje dodatne informacije.

2. PODROBEN OPIS POMOČI

(11) Združeno kraljestvo je bilo eno od prvih držav na svetu, ki se je začelo ukvarjati z jedrsko tehnologijo za civilne in tudi vojaške namene.

⁽¹⁾ UL C 315, 21.12.2004, str. 4.

⁽²⁾ Glej opombo 1.

- (12) Ko so se te tehnologije prvič začele uvajati, je bil poudarek industrije na znanstvenih izboljšavah in večji učinkovitosti. Upravljanje jedrskih obveznosti se običajno ni upoštevalo ali se je upoštevalo v zelo omejenem obsegu.
- (13) Zaradi vse večje ozaveščenosti o potrebi po končni razgradnji jedrskih lokacij so se postopoma začela namenjati sredstva za upravljanje jedrskih obveznosti. Ta sredstva pa večinoma niso zadostovala za izpolnitev obveznosti, katerih ocenjeni znesek je bil še vedno zelo negotov, čeprav je nenehno naraščal. Celo ob koncu 20. stoletja je vsak lastnik še vedno neodvisno upravljal svoje jedrske obveznosti, in sicer običajno od primera do primera.
- (14) Vlada združenega kraljestva je menila, da tako upravljanje ni več primerno in da je treba uvesti novo in učinkovitejšo metodo za učinkovitejše ravnanje z jedrskimi obveznostmi, pri čemer je treba ohraniti najvišjo raven varnosti.
- (15) Leta 2001 je vlada Združenega kraljestva sklenila proučiti, kako bi upravljanje jedrskih obveznosti v javnem sektorju lahko prešlo v pristojnost enega javnega organa. Julija leta 2002 je bila objavljena Bela knjiga z naslovom *Upravljanje jedrske dediščine – strategija ukrepov*. Po postopku posvetovanja so se zamisli iz Bele knjige vključile v zakonodajo v obliki Energetskega zakona iz leta 2004.
- (16) V skladu z določbami navedene zakonodaje je bil oblikovan nov neresoren javni organ, znan kot Organ za jedrsko razgradnjo (Nuclear Decommissioning Authority, NDA). NDA bo postopoma prevzel odgovornost za upravljanje večine jedrskih obveznosti v javnem sektorju v Združenem kraljestvu⁽³⁾. V ta namen se bo lastništvo nad jedrskimi lokacijami in sredstvi preneslo na NDA. NDA bo skupaj z lastništvom nad sredstvi in lokacijami prevzel tudi odgovornost za povezane jedrske obveznosti ter vsa finančna sredstva, ki so jasno povezana s temi lokacijami.
- (17) Cilj NDA je upravljanje jedrskih obveznosti na učinkovit in varen način. NDA lahko še naprej upravlja opredmetena sredstva, ki so nanj prenesena, če nadaljnje upravljanje teh sredstev vključuje več, kot so njihovi izogibni stroški, in zato prispeva k zmanjšanju vrednosti obveznosti. NDA je javen organ in nima gospodarskih namenov ter ne bo vlagal v nobena nova sredstva ali uvedel nobene nove dejavnosti.
- (18) NDA ne izvaja sam razgradnje lokacij, za katere je odgovoren, temveč bo to nalogo oddal v izvedbo drugim gospodarskim subjektom. NDA lahko podobno odda
- v izvedbo tudi nadaljnje upravljanje jedrskih sredstev. Gospodarski subjekti, ki jim je NDA oddal v izvedbo upravljanje lokacije, se imenujejo „podjetja z licenco za upravljanje lokacij“ (Site Licensee Companies, SLC). Na začetku bodo SLC nekdanji lastniki lokacij, kasneje pa bodo izbrani prek razpisnih postopkov, z namenom spodbuditve razvoja resničnega trga za razgradnjo in čiščenje.
- (19) Za financiranje svojih dejavnosti NDA uporablja vrednost prenesenih finančnih sredstev in čiste prihodke, ustvarjene s prenesenimi opredmetenimi sredstvi. Ker je zelo verjetno, da ti viri ne bodo zadostovali za plačilo vseh stroškov upravljanja jedrskih obveznosti, bo država financirala primanjkljaj.
- (20) Sredstva, ki pripadajo Agenciji Združenega kraljestva za atomsko energijo (United Kingdom Atomic Energy Agency, UKAEA), so se prenesla na NDA. Komisija je o tem vidiku ukrepa že sprejela odločitev, navedeno v dopisu iz uvodne izjave (5). Komisija je ugotovila, da ta vidik ukrepa ne vključuje državne pomoči v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.
- (21) NDA je prejel tudi sredstva, ki so pripadala družbi British Nuclear Fuels Limited (BNFL). Ta vidik ukrepa je predmet te odločbe. Poudariti je treba, da je Združeno kraljestvo uvedlo prehodne ureditve, da bi zagotovilo, da se kljub temu, da so sredstva BNFL uradno prenesena na NDA, državna pomoč ne dodeljuje, dokler Komisija ne sprejme končne odločitve o tem primeru.
- (22) BNFL je družba z omejeno odgovornostjo v javni lasti, ki deluje na številnih področjih v sektorju jedrske energije. Prisotna je v skoraj vseh fazah jedrskega gorivnega cikla: obogatitvi urana (v okviru Urenco), dobavi jedrskega goriva, proizvodnji električne energije in ravnanju z izrabljenim jedrskim gorivom.
- (23) Na NDA so bile prenesene skoraj vse jedrske dejavnosti in lokacije družbe BNFL. NDA je prejel:
- vse elektrarne Magnox in elektrarno Mawntrog;
 - lokacijo Sellafield, zlasti obrat za predelavo oksidnega goriva termičnih reaktorjev (Thermal Oxide Reprocessing Plant, THORP) in obrat za predelavo mešanega oksidnega goriva v Sellafieldu (Sellafield Mox Plant, SMP). Lokacija Sellafield vključuje tudi eno od zgoraj navedenih elektrarn Magnox (elektrarna Calder Hall) in majhno elektrarno za sočasno proizvodnjo toplotne in električne energije (elektrarna Fellside);

⁽³⁾ Sem ne spadajo obveznosti družbe British Energy, čeprav jo je Britanski statistični urad (British Office of National Statistics) po njenem prestrukturiranju uvrstil med podjetja v javnem sektorju.

- lokacijo Springfields, ki je namenjena proizvodnji jedrskega goriva;
- deponijo odpadkov z nizko stopnjo radioaktivnosti Drigg;
- lokacijo Capenhurst, katerega razgradnja je že skoraj končana in ki bo namenjena skladiščenju uranovih materialov.

(24) Druge dejavnosti družbe BNFL, zlasti tiste, ki so povezane z Urenco in Westinghouse, se ne bodo prenesle na NDA, pač pa se bodo reorganizirale, zaradi česar bo nastala manjša stranska skupina.

(25) Skupaj z navedenimi lokacijami bo BNFL prenesel na NDA tudi določena finančna sredstva, povezana s temi lokacijami, ki so bila ustanovljena za vsaj delno financiranje njihove razgradnje. Ta sredstva so:

- investicijski portfelj za jedrske obveznosti (Nuclear Liabilities Investment Portfolio);
- zaveza Magnox (Magnox Undertaking);
- drugi manjši prispevki, ki zajemajo zlasti državne obveznice za Springfields, ki so sredstva, namenjena kritju stroškov razgradnje lokacije Springfields.

(26) Tehnično ta sredstva niso prenesena neposredno na NDA, temveč so združena v državnem skladu, ki se imenuje Sklad za jedrsko razgradnjo. Vlada bo NDA financirala s subvencijami.

(27) Organi Združenega kraljestva so v svojem uradnem obvestilu Komisiji posredovali oceno jedrskih obveznosti in sredstev, ki se bodo prenesla na NDA, skupaj s porazdelitvijo teh zneskov na zneske, ki izhajajo iz gospodarskih dejavnosti, in na zneske, ki izhajajo iz negospodarskih dejavnosti.

(28) Vse obveznosti, ki so povezane z lokacijami UKAEA, so se v sprožitvi postopka obravnavale, kot da izhajajo iz negospodarskih dejavnosti.

(29) Združeno kraljestvo je za oceno deleža obveznosti, ki so povezane z lokacijami družbe BNFL in ki izhajajo iz negospodarskih dejavnosti, menilo, da so negospodarske narave le tiste finančne obveznosti, ki jih še vedno priznavata bodisi Ministrstvo za obrambo ali UKAEA. Obveznosti, ki so povezane s sredstvi z dvojno (gospodarsko in negospodarsko) uporabo in ki jih Ministrstvo za

obrambo ali UKAEA še vedno ne priznavata, so bile pripisane gospodarskim dejavnostim družbe BNFL, ker je ta bila upravljavec in lastnik teh sredstev, čeprav sta jih v preteklosti uporabljala Ministrstvo za obrambo ali UKAEA.

(30) Naslednja tabela prikazuje ocenjene obveznosti, povezane z lokacijami, ki so bile takrat v lasti družbe BNFL, razdeljene na gospodarske in negospodarske dejavnosti.

Tabela 1

Jedrske obveznosti, ki naj bi se prenesle na NDA, ocena iz marca 2003, cene v letu 2003, znižane za 5,4 % v nominalni vrednosti, zneski v milijardah GBP ⁽¹⁾.

	Negos- podarske	Gospo- darske	Skupaj obvezno- sti
Elektrarne Magnox (razen Calder Hall/Chapelcross)	0	3,9	3,9
Lokacija Sellafield (razen elektrarne Calder Hall)	3,8	10,1	13,9
Calder Hall/Chapelcross ⁽²⁾	0,2	0,6	0,9
Lokacija Springfields	0,1	0,2	0,2
Lokacija Capenhurst	0	0,2	0,3
Skupaj	4,1	15,0	19,1

⁽¹⁾ Opomba: V vseh tabelah je mogoče, da skupna vrednost ni popolnoma enaka seštevku posameznih postavk zaradi zaokrožitve.

⁽²⁾ Za razliko od drugih elektrarn Magnox so za ti dve elektrarni značilne nekatere negospodarske obveznosti, ker sta bili prvotno vojaški elektrarni.

(31) Organi Združenega kraljestva so uradnemu obvestilu priložili tudi naslednjo tabelo, ki vsebuje primerjavo med ocenjeno vrednostjo gospodarskih obveznosti, povezanih z lokacijami, ki naj bi jih družba BNFL prenesla na NDA, in tržno vrednostjo sredstev, ki naj bi se prenesla na NDA skupaj s temi lokacijami. Za opredmetena sredstva je veljalo, da je tržna vrednost enaka finančnim tokovom, ki naj bi se ustvarili z njihovim nadaljnjim upravljanjem.

Tabela 2

Razlika med gospodarskimi obveznostmi in vrednostjo sredstev na dan 31. marca 2004, cene v letu 2004, znižane za 5,4 % v nominalni vrednosti, zneski v milijardah GBP ⁽¹⁾.

Skupaj gospodarske jedrske obveznosti	-14,7
Prihodnji finančni tokovi elektrarn Magnox	-0,1
Finančni tokovi iz dejavnosti lokacije Sellafield (THORP & SMP)	2,3
Prihodnji finančni tokovi lokacije Springfields	0,2
investicijski portfelj za jedrske obveznosti	4,3
Zaveza Magnox	7,9
Drugi prispevki strank, ki niso zajeti zgoraj	0,2
Gotovinska in likvidna sredstva	0,1
Skupaj	0,0

⁽¹⁾ Vrednosti so znižane za 5,4 % v nominalni vrednosti.

3. RAZLOGI ZA SPROŽITEV POSTOPKA

- (32) Komisija je v okviru sprožitve postopka najprej sprožila vprašanje, kateri gospodarski subjekt bi bil prejemnik državne pomoči v skladu s členom 87(1) Pogodbe ES. Komisija je upoštevala ne le položaj NDA, ki lahko prejme neposredna plačila od države, temveč tudi položaj družbe BNFL, ki bi lahko bila oproščena stroškov, ki bi jih sicer morala nositi po načelu „onesnaževalec plača“.
- (33) Komisija je nato proučila, ali bi taka državna pomoč lahko bila združljiva s Pogodbo ES. Izrazila je resen dvom glede združljivosti pomoči s smernicami o državni pomoči za varstvo okolja ⁽⁴⁾. Prav tako je izrazila resen dvom glede združljivosti pomoči s smernicami Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah ⁽⁵⁾.
- (34) Komisija je nato ocenila, ali bi taka državna pomoč lahko bila združljiva z neposredno uporabo člena 87(3) (c) Pogodbe ES in glede na cilje Pogodbe Euratom. Komisija je bila mnenja, da bi se tak pristop načeloma res lahko

⁽⁴⁾ UL C 37, 3.2.2001, str. 3.

⁽⁵⁾ Glede na datum uradnega obvestila o ukrepu bi bile veljavne smernice tiste, ki so bile objavljene v UL C 288 z dne 9.10.1999, str. 2.

uporabil, vendar je izrazila dvom o tem, ali so organi Združenega kraljestva predložili zadostne dokaze o tem, da so pozitivni učinki pomoči na izpolnitev ciljev Pogodbe Euratom prevladali nad njenim negativnim učinkom na konkurenco na notranjem trgu.

- (35) Na koncu je Komisija izrazila tudi dvome glede morebitne odsotnosti državne pomoči, ker bi družba BNFL, preden bi se lahko izvedli dejanski razpisni postopki, začasno delovala kot SLC.

4. PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANK

- (36) Komisija je po objavi sprožitve postopka in v okviru roka, določenega v tej objavi, prejela pripombe od treh zainteresiranih strank, ki so povzete v nadaljevanju:

Electricité de France (EDF)

- (37) EDF podpira splošno usmeritev ukrepa, ki po njenem mnenju prispeva k doseganju ciljev Pogodbe Euratom. Družba EDF meni, da je treba ustvariti primerne pogoje za končno odlaganje jedrskih odpadkov. V zvezi s financiranjem razgradnje jedrskih lokacij pa meni, da sta potrebni finančna in industrijska odgovornost in da je treba dajati na stran in zagotoviti ustrezna sredstva med obratovanjem. Družba EDF podpira ukrepe Skupnosti za ustanovitev okvira za reševanje takih težav po vsej Skupnosti in odobrava dejstvo, da Komisija glede tega vprašanja upošteva Pogodbo Euratom.

British Energy plc (BE)

- (38) BE pozdravlja ustanovitev NDA. Po njenem mnenju ni verjetno, da bi sam ukrep imel protikonkurenčne učinke.
- (39) Družba BE poudarja, da je tudi sama stranka družbe BNFL, kar zadeva trenutno dobavo goriva in dejavnosti ravnanja z odpadki. Ko se bodo te dejavnosti prenesle na NDA, ki bo objavil razpis za njihovo upravljanje, se prav lahko zgodi, da postane eden od izbranih novih upravljavcev konkurent družbe BE. Družba BE je zaskrbljena zaradi takšnega položaja, saj lahko postane stranka enega od svojih konkurentov.
- (40) Družba BE opozarja Komisijo tudi na dejstvo, da ustanovitev NDA in njegova proučitev, ki ga bo izvedla Komisija, ne sme ogroziti načrta družbe BE za prestrukturiranje, ki ga je odobrila Komisija.

- (41) BE tudi ne verjame, da ima ukrep kakršen koli vpliv na trgovino, kar zadeva dobavo goriva za plinsko hlajeni reaktor (AGR) in predelavo izrabljenega goriva iz plinsko hlajenega reaktorja. Tudi če bi namreč AREVA, ki je edini konkurent družbe BNFL v EU, ustanovil sedež v Združenem kraljestvu, se družba BE ne bi mogla preusmeriti nanj, ker ima že sklenjene ureditve z družbo BNFL za potrebe svojih elektrarn s plinsko hlajenim reaktorjem za celotno življenjsko dobo.
- (42) Kar zadeva elektrarne Magnox in trg z električno energijo, družba BE meni, da ukrep, četudi zmanjšuje kratkoročne mejne stroške elektrarn družbe BNFL, ne more vplivati na ceno, po kateri lahko BE prodaja svojo jedrsko in fosilno energijo. Na podlagi lastnih izkušenj družba BE tudi verjame, da ukrep ne bo umetno podaljšal življenjske dobe elektrarn družbe BNFL, ker bi bilo po njenih ocenah upravičeno pričakovati, da so te elektrarne sposobne same pokriti svoje kratkoročne mejne stroške.
- (43) Družba BE je predstavila tudi svoje stališče glede povezanosti med Pogodbo ES in Pogodbo Euratom. Pripomb, ki jih je družba BE predstavila v zvezi s to temo, sicer ni lahko razložiti, vendar se zdi, da je mnenja, da se v skladu s Pogodbo ES lahko analizirajo samo ukrepi, ki niso potrebni oziroma ki presegaajo tisto, kar je nujno potrebno za doseganje ciljev Pogodbe Euratom.
- (44) Greenpeace meni, da ukrep vključuje državno pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES. Navaja, da je bistvenega pomena zagotoviti varno razgradnjo jedrskih lokacij in da je enako pomembno, da načelo „onesnaževalec plača“ velja za jedrsko industrijo.
- (45) Po mnenju Greenpeacea se pomoč ne bi smela obravnavati, kot da je združljiva s skupnim trgom. Po njegovem mnenju pozitivni učinki na doseganje varnega in učinkovitega upravljanja jedrskih obveznosti ne prevladajo nad vplivom ukrepa na konkurenco.
- (46) Greenpeace je predložil zelo obsežne pripombe, ki vključujejo tudi številne priloge. Velik del pripomb se nanaša na Greenpeaceov dvom o jedrski energiji na splošno in posebej o načinu ravnanja z njo v Veliki Britaniji. Greenpeace meni, da jedrska energija pomeni zelo velika tveganja za okolje. V nasprotju z neposrednim odlaganjem bi bila predelava jedrskih odpadkov nevarna in draga.
- (47) Greenpeace trdi, da se upravljanje družbe BNFL, ki je eden najpomembnejših akterjev v tem sektorju v Združenem kraljestvu v javni lasti, izvaja na zelo nevaren in nepregleden način. Njene računovodske izkaze je težko analizirati. Zaradi slabega upravljanja z denarnimi sredstvi in tveganih naložb, ki so se na koncu izkazale za negospodarne, je bila ogrožena sposobnost podjetja za financiranje svojih jedrskih obveznosti. Del rezervacij, namenjenih pokrivanju teh obveznosti, ni likviden, oziroma je, kot v primeru zaveze Magnox, virtualne narave. Poleg tega je družba BNFL vedno pre nizko ocenila svoje obveznosti in previsoko ocenila svoje prihodnje prihodke, kar je njen položaj še bolj poslabšalo. Greenpeace je predložil poročilo, v katerem analizira in kritizira naložbeno politiko in računovodske izkaze družbe BNFL.
- (48) Kar zadeva sam ukrep, Greenpeace trdi, da ga je treba obravnavati kot način, ki omogoča vladi Združenega kraljestva, da prestrukturira podjetje v težavah (BNFL) tako, da ga osvobodi njegovih najslabših sredstev in potencialno nefinanciranih obveznosti, povezanih s temi sredstvi, in mu tako omogoči, da ostane na trgu in še naprej posluje kot uspešno podjetje.
- (49) Greenpeace izraža tudi dvom glede narave prihodnjih odnosov med družbo BNFL in NDA. Po njegovem mnenju bi bilo s tem, ko bi družba BNFL postala SLC za NDA, težko določiti, katero od teh dveh subjektov je gospodarske narave. Če bi to bil NDA, bi bilo ustvarjanje dobička na podlagi gospodarskih dejavnosti v nasprotju z njegovim namenom. Ker bi bilo težko določiti, kateri od teh dveh subjektov je dejansko gospodarski subjekt, bi bilo težko določiti tudi, kdo od njiju je prejemnik državne pomoči.

Greenpeace

- (50) Greenpeace dodaja tudi, da bo NDA s svojim poslovanjem verjetno ustvarjal nove odpadke in da ni jasno, ali bo dajal na stran denarna sredstva za ravnanje z odpadki.
- (51) Greenpeace prav tako izraža dvom o prihodnosti podjetja Westinghouse, ki je v lasti družbe BNFL, vendar ni preneseno na NDA. Greenpeace dvomi o sposobnosti preživetja podjetja Westinghouse brez podpore njegove matične družbe. Komisija je razumela, da Greenpeace meni, da bi v primeru, če bi podjetje Westinghouse še naprej poslovalo v okviru družbe BNFL, lahko zgodovinske in prihodnje povezave med družbo BNFL in NDA povzročile navzkrižno subvencioniranje med NDA in podjetjem Westinghouse. Greenpeace se boji tudi, da bi lahko tako navzkrižno subvencioniranje vplivalo na interese konkurentov podjetja Westinghouse na področju projektiranja jedrskih reaktorjev. Še večja nevarnost navzkrižnega subvencioniranja pa bi bila prisotna, če bi obstajali, kot sumi Greenpeace, načrti za prodajo delov družbe BNFL zasebnemu sektorju.
- (52) V nadaljevanju je Greenpeace posebej proučil predelovalne dejavnosti družbe BNFL. Nasprotoval je trditvi organa Združenega kraljestva, da državna podpora za te dejavnosti ne more vplivati na trgovino, ker je jedrske odpadke težko prevažati in bi zato bilo za konkurentne negospodarno vlagati v nova predelovalna sredstva v Veliki Britaniji. Po mnenju Greenpeacea taka trditev ne upošteva dejstva, da ni

nujno, da se jedrski odpadki predelajo, ampak se lahko tudi odstranjujejo z neposrednim skladiščenjem. Nova naložba v objekte za neposredno skladiščenje bi bila izvedljiva gospodarska možnost, ki bi jo lahko ponudili konkurenti družbe BNFL.

- (53) Greenpeace iz podatkov, ki jih ima na voljo, ugotavlja, da se zdijo cene, ki jih družba BNFL ponuja v svojih pogodbah za predelavo goriva, pre nizke, da bi pokrile stroške. Družba BNFL in s tem tudi NDA bi zato s temi dejavnostmi ustvarila še večje izgube, kar bi povzročilo potrebo po pomoči za tekoče poslovanje. Greenpeace kot dokaz navaja številko 140 000 GBP za tono kot fiksno plačilo, ki ga družba BE plačuje družbi BNFL za ravnanje z njenim izrabljenim gorivom. Greenpeace to številko primerja z ocenami iz neodvisnih študij, ki sta jih opravila univerza Harvard in NIREX, ki navajajo od 330 000 GBP/t do 533 000 GBP/t za celovito ravnanje s takimi odpadki.
- (54) Greenpeace dvomi tudi o napovedih glede poslovanja obrata SMP. Obrat SMP bi bilo težko usposobiti za zagon in proizvodnja mešanega oksidnega goriva bi bila vse manj privlačna možnost za ravnanje s plutonijem.
- (55) Kar zadeva elektrarne Magnox, Greenpeace meni, da njihovo nadaljnje poslovanje vpliva na konkurenco na trgu z električno energijo, zlasti iz obnovljivih energetskega virov. Greenpeace predlaga tudi, da je odlaganje izrabljenega goriva iz elektrarn Magnox primernejše kot njegova predelava.

5. PRIPOMBE ZDRUŽENEGA KRALJESTVA GLEDE SPROŽITVE POSTOPKA

- (56) Združeno kraljestvo najprej ponovno poudarja svojo zavezanost k jedrski razgradnji in čiščenju. Po mnenju Združenega kraljestva je ustanovitev NDA edinstveno orodje v prizadevanjih Evrope za sistematično obravnavanje zgodovinskih jedrskih obveznosti. Od NDA se pričakuje, da bo ne le zagotovil varnejšo in učinkovitejšo razgradnjo, temveč tudi omogočil oblikovanje resničnega trga za razgradnjo.
- (57) Združeno kraljestvo meni, da ukrep ne pomeni državne pomoči družbi BNFL, ker ta ne bo več imela v lasti nobenih sredstev, katerih stroške razgradnje lahko delno financira država. Združeno kraljestvo dodaja, da prehodno obdobje, med katerim bi družba BNFL bila SLC, preden bi se ti lahko izbrali prek razpisnih postopkov, ne bo omogočilo, da bi družba BNFL prejela kakršno koli državno pomoč, ker se bodo vsa plačila družbi v tem obdobju primerjala na podlagi mednarodnih primerjav.
- (58) Vendar pa Združeno kraljestvo trdi, da bi, četudi bi Komisija menila, da ukrep vključuje državno pomoč družbi BNFL, ta pomoč bila skladna s Pogodbo ES, saj podpira več

ciljev Pogodbe Euratom (spodbujanje raziskav in razvoja, zdravje in varnost, naložbe, redna in pravična preskrba, skupni trg in konkurenčne prednosti na jedrskem področju). Poleg tega bi ukrep prinesel tudi koristi za okolje, ki bi bile skladne s ciljem iz člena 174 Pogodbe ES.

- (59) Združeno kraljestvo se strinja, da ukrep pomeni pomoč za NDA. Zopet pa trdi, da je treba pomoč iz istih razlogov obravnavati, kot da je združljiva s skupnim trgov. Združeno kraljestvo je predložilo seznam koristi, ki bi jih ukrep imel glede na cilje Pogodbe Euratom. Za vse te koristi je predstavljena kvalitativna ocena skupaj s kvantitativno oceno koristi, kadar se to zdi mogoče.
- (60) Združeno kraljestvo je predložilo podroben seznam in oceno dejavnosti, ki jih bo družba BNFL ohranila. Razložilo je tudi, kako se bo družba BNFL plačevala, ko bo začasno delovala kot SLC, dokler se ti ne bodo izbrali prek razpisnih postopkov. Družba BNFL bo prejela plačila samo za dovoljene stroške. Ti bodo zajemali dolžnost NDA, da doseže učinkovitost v višini 2-odstotnega znižanja stroškov na leto. Dovoljeni stroški načeloma ne bodo vključevali nobenega donosa kapitala. Poleg tega bodo omejeni na letna razpoložljiva sredstva za lokacijo, ki jih določi NDA.
- (61) Plačila lahko zajemajo tudi tako imenovane „spodbude na podlagi učinkovitosti“, ki se bodo dodeljevale le, če so doseženi visoko zastavljeni cilji stroškovne učinkovitosti. Vrednost teh spodbud temelji na natančni primerjalni analizi povprečnih profitnih marž v mednarodnih inženirskih in gradbenih podjetjih.
- (62) Združeno kraljestvo je nato predstavilo svoja stališča glede učinka ukrepa na konkurenco na vsakem zadevnem trgu po lokacijah, ki jih je družba BNFL prenesla na NDA.
- (63) Kar zadeva elektrarne Magnox, Združeno kraljestvo meni, da ukrep ne bo imel nobenega učinka na trg z električno energijo. Elektrarne Magnox bi bile v vrstnem redu kratkoročnih mejnih stroškov vedno pod mejno elektrarno, celo v obdobjih najmanjšega povpraševanja. To bi pomenilo, da kakršno koli znižanje kratkoročnih mejnih stroškov zaradi ukrepa ne bi moglo vplivati niti na obdobje, v katerem lahko konkurenčne elektrarne obratujejo, niti na ceno, po kateri bi te lahko prodajale svojo energijo.
- (64) Kar zadeva obrat za predelavo oksidnega goriva termičnih reaktorjev THORP lokacije Sellafield, je Združeno kraljestvo razložilo, da gre za predelavo izrabljenega jedrskega goriva iz plinsko hlajenega reaktorja (AGR) in lahkovodnega reaktorja (LWR). Vstopanje novih konkurentov v predelavo izrabljenega goriva iz plinsko hlajenega reaktorja bi bilo z gospodarskega vidika zelo nepriljavno, zlasti zaradi cen prevoza v Veliko Britanijo in iz Velike Britanije, ki je edina država, kjer se tako gorivo uporablja.

Čeprav bi bilo skladiščenje res lahko alternativa predelavi goriva iz plinsko hlajenih reaktorjev, Združeno kraljestvo trdi, da je zaradi časovnih pritiskov in regulativnih ovir izgradnja kakršne koli nove lokacije za skladiščenje goriva iz plinsko hlajenih reaktorjev celo v Veliki Britaniji gospodarsko prav tako neprivlačna za nove konkurente, zlasti glede na omejeno velikost trga za odlaganje izrabljenega goriva iz plinsko hlajenih reaktorjev. Enaka vrsta argumentov je uporabljena tudi za obrat Springfields, ki proizvaja le gorivo za plinsko hlajene reaktorje in reaktorje Magnox.

- (65) Kar zadeva izrabljeno gorivo iz lahkovodnega reaktorja, Združeno kraljestvo trdi, da se večina take vrste goriva, ki se predeluje v obratu THORP, že nahaja v Veliki Britaniji in da bi težave pri njegovem prevozu na celino zmanjšale gospodarske spodbude za konkurente.
- (66) V zvezi z obratom za predelavo mešanega oksidnega goriva (SMP) lokacije Sellafield Združeno kraljestvo trdi, da bi bilo škodljivo za konkurenco, če bi prenehala obratovati, saj bi tako izgubil pomemben akter na tem zelo koncentriranem trgu. Poleg tega bi zaprtje obrata SMP pomenilo, da bi bilo treba iz Združenega kraljestva odvažati velike količine plutonija, kar bi bilo zelo drago za stranke pa tudi potencialno nevarno.
- (67) Kar zadeva deponijo odpadkov z nizko stopnjo radioaktivnosti Drigg, Združeno kraljestvo trdi, da bi bilo glede na to, da večina držav ne dovoli uvoza tujih radioaktivnih odpadkov za skladiščenje ali odlaganje, konkurenco mogoče ponuditi le tako, da se zgradi še ena deponija v Veliki Britaniji. To pa bi bila neprivlačna naložba, ker bi bilo težko pridobiti vsa potrebna soglasja. Poleg tega bi to pomenilo presežno kapaciteto, zaradi česar bi bila naložba še manj privlačna. Razpisni postopek, ki bi ga NDA izvedel za upravljanje deponije Drigg, bi bil učinkovitejši način za spodbujanje konkurence na tem trgu.

6. ODGOVORI ZDRUŽENEGA KRALJESTVA NA PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANK

Pripombe EDF

- (68) Združeno kraljestvo pozdravlja podporo, ki jo je izrazila družba EDF glede ukrepa.

Pripombe BE

- (69) Združeno kraljestvo pozdravlja pripombe, ki jih je izrazila družba BE v podporo ukrepu.
- (70) Združeno kraljestvo meni, da bodo ustrezni pravni ukrepi zagotovili, da se ne bodo pojavile težave, če bi nekatere lokacije v lasti NDA upravljali konkurenti družbe BE.

- (71) Združeno kraljestvo je prepričano, da bo Komisija pri proučitvi dejstev iz tega primera v celoti upoštevala pogoje iz svoje odločbe o načrtu za prestrukturiranje družbe BE ⁽⁶⁾.

Pripombe Greenpeacea

- (72) Združeno kraljestvo meni, da njegove pripombe o sprožitvi postopka že vsebujejo veliko podrobnosti v zvezi z vprašanji, ki jih je obravnaval Greenpeace. Zato njegovi odgovori na pripombe Greenpeacea vsebujejo le določene splošne izjave.
- (73) Združeno kraljestvo navaja, da je ukrep dejansko popolnoma skladen z načelom „onesnaževalec plača“. Skupina BNFL bi prek sredstev, ki bi jih prenesla na NDA, prispevala k več kot 88 % obveznosti ⁽⁷⁾. Pomoč vlade Združenega kraljestva bi bila omejena le na potrebno višino, ki se priznava glede na končno odgovornost vlade za jedrsko varnost in zaščito države. Družba BNFL ne bi imela neposredne koristi od sredstev in prihodkov iz gospodarskih dejavnosti, ki jih bo prenesla na NDA. Korist bo imela le od morebitnih spodbud za uspešnost v času, ko bo upravljala lokacije, če bo preseгла cilje, ki jih je določila vlada.
- (74) Združeno kraljestvo je podrobno predstavilo novo strukturo skupine BNFL in njen odnos z NDA.
- (75) Združeno kraljestvo trdi tudi, da je glavna naloga NDA razgradnja jedrskih lokacij. Če upravljanje določenih sredstev na gospodarski podlagi omogoča NDA, da ta cilj doseže z manj stroški in ob tem ohrani enako visoko raven varnostnih standardov, mu je to dovoljeno. O tem pa bo odločal NDA in ne družba BNFL.

- (76) Združeno kraljestvo ugotavlja, da je Komisija že obravnavala vprašanje cene, ki jo družba BNFL zaračunava družbi BE za ravnanje z izrabljenim gorivom, v svoji odločbi o pomoči za prestrukturiranje družbe BE.

- (77) Na koncu je Združeno kraljestvo nasprotovalo mnenju Greenpeacea, da bi bilo delovanje NDA nepregledno in bi lahko povzročilo navzkrižno subvencioniranje z družbo BNFL. Združeno kraljestvo trdi, da bi bil NDA celo „prvak na področju obveščanja javnosti“. Njegov statut bi vključeval več mehanizmov za preglednost njegovih računovodskih izkazov, odhodkov in celotnega načrtovanja programov.

⁽⁶⁾ Odločba Komisije 2005/407/ES z dne 22. septembra 2004 o državni pomoči, ki jo namerava Združeno kraljestvo izvajati za družbo British Energy plc (UL L 142, 6.6.2005, str. 26).

⁽⁷⁾ Združeno kraljestvo je kasneje predložilo posodobljene podatke, ki kažejo, da je po mnenju Združenega kraljestva pokritih več kot 100 % obveznosti.

7. OCENA

(78) Vsaj del ukrepa je povezan z vprašanji, ki jih obravnava Pogodba Euratom in ga je zato treba temu ustrezno oceniti ⁽⁸⁾. Vendar pa je treba tiste vidike ukrepa, ki niso potrebni oziroma ki presega tisto, kar je nujno potrebno za doseganje ciljev Pogodbe Euratom, ali ki izkrivljajo ali bi lahko izkrivljali konkurenco na notranjem trgu, obravnavati v skladu s Pogodbo ES.

7.1. Pogodba euratom

(79) Ustanovitev NDA in način njegovega financiranja bosta že po definiciji vplivala na upravljanje in financiranje jedrskih obveznosti, vključno z razgradnjo številnih jedrskih objektov in ravnanjem z velikimi količinami radioaktivnih odpadkov. Razgradnja in ravnanje z odpadki sta pomemben del življenjskega cikla jedrske industrije in pomenita tveganja, ki jih je treba obravnavati z vso odgovornostjo, ter stroške, ki jih nosi sektor. Potreba po obravnavi tveganj, povezanih z nevarnostmi, ki izhajajo iz ionizirajočega sevanja, je dejansko ena od glavnih prednostnih nalog jedrskega sektorja. Komisija ugotavlja, da po več kot 50 letih delovanja jedrske industrije v Združenem kraljestvu vprašanja razgradnje in ravnanja z odpadki postajajo vse bolj pomembna, saj se vse več objektov približuje koncu svoje življenjske dobe, zato so potrebne pomembne odločitve in prizadevanja, da se zagotovi zdravje in varnost delavcev in prebivalstva.

(80) Pogodba Euratom obravnava pomembna vprašanja zdravja in varnosti in hkrati skuša zagotoviti „pogoje, potrebne za razvoj močne jedrske industrije, ki bo zagotovila velike vire energije...“. Člen 2(b) Pogodbe Euratom določa, da mora Skupnost za opravljanje svoje naloge ustanoviti enotne varnostne standarde za zaščito zdravja delavcev in splošne javnosti ter zagotoviti njihovo izvajanje. Člen 2(c) Pogodbe Euratom določa tudi, da mora Skupnost omogočiti naložbe v jedrski sektor, kadar je to primerno. Na tej podlagi je z navedeno pogodbo ustanovljena Evropska skupnost za atomsko energijo, oblikovani pa so tudi potrebni instrumenti in določene odgovornosti za doseg teh ciljev. Glede na to in kot je potrdilo tudi Evropsko sodišče, je jedrska varnost pristojnost Skupnosti, ki mora biti povezana z zaščito pred nevarnostmi, ki izhajajo iz ionizirajočega

sevanja, kot je določeno v členu 30 poglavja 3 Pogodbe Euratom, ki zadeva zdravje in oskrbo. ⁽⁹⁾ Komisija mora zagotoviti izvajanje določb navedene pogodbe in lahko zato sprejme odločitve na način, ki je določen v navedeni pogodbi, ali izrazi mnenje, če meni, da je to potrebno.

(81) Komisija upošteva trditve organov Združenega kraljestva, da bodo učinki priglašene ukrepa med drugim zagotovili varnost jedrskih objektov, ki še delujejo in ki so zastareli, omogočili pravilno, pravočasno in varno razgradnjo zastarelih jedrskih objektov ter zagotovili skladiščenje in dolgoročne rešitve za izrabljeno jedrsko gorivo in radioaktivne odpadke.

(82) Pri ocenjevanju teh informacij in zlasti pri ugotavljanju, ali je ukrep potreben oziroma ali sodi med cilje Pogodbe Euratom, Komisija ugotavlja, da je finančna podpora, ki jo vlada dodeljuje NDA, namenjena doseganju navedenih ciljev Pogodbe. Organi Združenega kraljestva so sklenili ustanoviti in financirati NDA, da bi zagotovili pravilno določitev procesa razgradnje in ravnanja z odpadki, ki bi ustrezno zaščitila zdravje in varnost delavcev in prebivalstva. Komisija zato priznava, da so se organi Združenega kraljestva svojih obveznosti zagotavljanja varne in ustrezne razgradnje, ki izhajajo iz Pogodbe Euratom, lotili na pravi in odgovoren način, ki je skladen s cilji Pogodbe Euratom.

(83) Priglašen ukrep poleg tega prispeva k izpolnjevanju ciljev Pogodbe Euratom, ker zagotavlja, da se bo javno posredovanje uporabilo le za namene razgradnje zastarelih jedrskih objektov in varnega ravnanja z radioaktivnimi odpadki v okviru izpolnjevanja jedrskih obveznosti. Sistem omejitev in pragov bo zagotovil, da je na voljo dovolj sredstev za izpolnjevanje teh ciljev, in hkrati omejil posredovanje na najnižjo raven, ki je potrebna za doseganje ciljev.

(84) Komisija zaključuje, da so ukrepi, ki jih predlagajo organi Združenega kraljestva, primerni za doseganje kombinacije zastavljenih ciljev in popolnoma skladni s cilji Pogodbe Euratom.

⁽⁸⁾ Člen 305(2) Pogodbe ES določa, da „določbe te pogodbe v ničemer ne odstopajo od določb Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo“.

⁽⁹⁾ Sodba Sodišča Evropskih skupnosti z dne 10. decembra 2002 v zadevi C-29/99.

7.2. Pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES – Uporaba načela „onesnaževalec plača“

- (85) Po členu 87(1) Pogodbe ES je državna pomoč opredeljena kot pomoč države članice ali pomoč prek državnih sredstev v kakršni koli obliki, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco s tem, da daje prednost nekaterim podjetjem ali proizvodnji nekaterih vrst blaga in vpliva na trgovino med državami članicami.
- (86) Komisija je, da bi ugotovila, ali ukrep vključuje državno pomoč družbi BNFL in/ali NDA, najprej ocenila, ali daje prednost tem subjektom.
- (87) V tej zvezi je treba dajanje prednosti razumeti kot stanje, ko država plačuje stroške, ki bi jih običajno morali nositi obe podjetji. Zato je treba najprej določiti merilo za običajne stroške, ki jih mora nositi podjetje, da bi lahko ugotovili, ali država plačuje del teh stroškov.
- (88) V skladu s členom 174 Pogodbe ES okoljska politika Skupnosti temelji zlasti na načelu „onesnaževalec plača“.
- (89) Po členu 6 Pogodbe ES morajo biti okoljevarstvene zahteve vključene v opredelitev in izvajanje politike Skupnosti.
- (90) V praksi Komisija običajno meni, da vključevanje načela „onesnaževalec plača“ v politiko državne pomoči pomeni, da morajo stroške onesnaževanja vračunati onesnaževalci⁽¹⁰⁾. To pomeni, da je take stroške treba obravnavati kot stroške, ki jih običajno nosi onesnaževalec, kar pa pomeni, da je plačilo teh stroškov s strani države treba obravnavati kot dajanje prednosti s strani države.
- (91) V tem primeru se bo država zavezala, da bo pokrila kakršen koli primanjkljaj, če NDA ne bo mogel pokriti stroškov, povezanih z jedrskimi obveznostmi za sredstva, ki bodo prenesena na NDA. Ker so te obveznosti povezane s čiščenjem lokacij, kontaminiranih z radioaktivnostjo, Komisija meni, da gre za stroške onesnaževanja, ki jih morajo, kot je opisano zgoraj, običajno nositi onesnaževalci oziroma upravljavci lokacij. Ker bo država plačala del teh stroškov, se mora tako plačilo obravnavati kot dajanje prednosti onesnaževalcem.
- (92) V zvezi s tem se Komisija ne strinja s trditvijo Združenega kraljestva, da je ukrep skladen z načelom „onesnaževalec plača“, saj bodo po podatkih za Združeno kraljestvo
- upravljavci plačali dobrih 88 % teh stroškov. Komisija meni, da te ocene kažejo, da približno 12 % stroškov onesnaževanja ne bodo nosili onesnaževalci, kar kaže, da ukrep ni v celoti skladen z načelom „onesnaževalec plača“.
- (93) Čeprav je, kot je prikazano zgoraj, v tem primeru relativno lahko ugotoviti, da je splošna posledica ukrepa dajanje prednosti onesnaževalcem, ker ne plačajo vseh stroškov, ki izhajajo iz onesnaževanja, pa je težje natančno opredeliti, v kakšnem obsegu je vsak upravljavec onesnaževalec, in zato tudi, v kakšnem obsegu je oproščen od plačila stroškov onesnaževanja.
- (94) V tem primeru je večina stroškov onesnaževanja povezanih z razgradnjo jedrskih elektrarn, ki jih je v vsej njihovi življenjski dobi upravljalo več upravljavcev. Za izvajanje načela „onesnaževalec plača“ je v tem primeru treba določiti, kateri zaporedni upravljavec je odgovoren za kakšen del teh stroškov.
- (95) Stroški razgradnje se ustvarijo naenkrat že v prvih trenutkih, ko elektrarna začne delovati. Kasnejše povečevanje teh stroškov je zanemarljivo v primerjavi s stroški, ki nastanejo na začetku obratovanja.
- (96) Popolnoma neposredno izvajanje načela internalizacije stroškov, kar je v bistvu prevod načela „onesnaževalec plača“, bi zato pomenilo, da se morajo vsi stroški razgradnje vračunati v ceno prvih enot energije, ki jih elektrarna proda.
- (97) Jasno je, da bi bila taka razlaga načela „onesnaževalec plača“ popolnoma v nasprotju z ekonomijo proizvodnje energije in tako neizvedljiva, da ne bi dosegla niti svojega cilja. Zato se na splošno priznava, da je treba, da bi se lahko načelo „onesnaževalec plača“ uporabilo za te stroške na izvedljiv način, določiti način za razporeditev teh stroškov onesnaževanja (ali, natančneje, pravne obveznosti njihovega plačila) vsaj na pričakovano življenjsko dobo elektrarne.
- (98) Način razporeditve teh stroškov onesnaževanja je posebej pomemben za uporabo predpisov o državni pomoči, kadar država posreduje tako, da plača stroške razgradnje elektrarn, ki so bile v lasti več lastnikov. V takem primeru razporeditev stroškov onesnaževanja med zaporedne lastnike pomeni tudi razporeditev morebitne prednosti, ki jo država daje vsakemu od njih.

⁽¹⁰⁾ V zvezi s tem glej zlasti smernice Skupnosti o državni pomoči za varstvo okolja (UL C 37, 3.2.2001, str. 3). Ta pristop je podprlo tudi Sodišče v svoji sodbi z dne 20. novembra 2003 v zadevi C-126/01.

- (99) Ne obstaja usklajen sistem po vsej Skupnosti za dodeljevanje stroškov razgradnje zaporednim lastnikom jedrske elektrarne. Države članice imajo različne sisteme za izvajanje zakonske dolžnosti izpolnjevanja jedrskih obveznosti, iz katerih izhajajo različne možne razporeditve stroškov med zaporednimi lastniki elektrarn ⁽¹¹⁾.
- (100) Kljub temu, da ne obstaja usklajen sistem, pa Komisija meni, da je mogoče opredeliti dve večji skupini.
- (101) Prva skupina sistemov obravnava obveznosti razgradnje kot investicijske stroške. V tem primeru se obveznost plačila teh stroškov ustvari v trenutku, ko elektrarna začne delovati, in od takrat naprej so ti stroški neizogibni. Z računovodskega vidika so obveznosti podobne dolgu hipotetičnemu upravljavcu razgradnje. Kot vsi dolgovi se tudi ta dolg lahko odplačuje v obrokih, različne stranke pa ga lahko tudi kupijo ali prodajo. V vsakem primeru pa se dolg v celoti sproži z začetkom obratovanja.
- (102) Druga skupina sistemov obravnava obveznosti razgradnje kot stroške obratovanja. V takem primeru se pravna obveznost plačila teh stroškov ustvari v rednih časovnih presledkih, običajno enkrat letno, kot protipostavka za poslovanje elektrarne. Prihodnji obroki zato ostanejo izogibljivi. Z računovodskega vidika so obveznosti podobne letnim davkom, ki se plačujejo hipotetičnemu upravljavcu razgradnje. Zakonska dajatev za to ustreznico davkov se ne sproži v celoti z začetkom obratovanja, temveč nastaja nepretrgoma med celotnim trajanjem obratovanja.
- (103) Zgoraj navedena sistema lahko v praksi povzročita enako vedenje v številnih primerih, zlasti pri gospodarsko uspešnih elektrarnah ⁽¹²⁾. Tako bi upravljavci, vključeni v prvi sistem, običajno dajali na stran denarna sredstva, da bi izpolnili na začetku ustvarjeno obveznost, na enak način, kot če bi morali plačevati anuiteto.
- (104) Vendar pa ta dva sistema oblikujeta dve zelo različni razlagi, kar zadeva analizo državne pomoči, kadar se gospodarsko neuspešna elektrarna prenese iz enega lastnika na drugega z obljubo države, da bo plačala primanjkljaj v zvezi s stroški razgradnje.
- (105) V skladu s prvim sistemom se prvi lastnik ne more izogniti obveznosti plačila celotne razgradnje. Če ne more prodati dela svojih obveznosti po tržnih pogojih novemu lastniku, ostane zavezan za plačilo tega dela obveznosti in ta odgovornost se ne more prenesti na novega lastnika ne
- glede na to, kako velik je ta del v primerjavi z dejanskim obdobjem, ko je elektrarno upravljal prvi lastnik. Tako se lahko zgodi, da mora prvi lastnik nositi breme, ki je nesorazmerno veliko glede na obdobje, v katerem je upravljal elektrarno, novi lastnik pa nosi breme, ki je nesorazmerno majhno. Dejavnik, ki določa razporeditev obveznosti, je gospodarski položaj elektrarne. V skrajnih primerih, ko je elektrarna tako neuspešna, da pokriva zgolj stroške obratovanja, bi bil tako prvi lastnik odgovoren za vse stroške razgradnje, novi lastnik pa ne bi nosil nobenih stroškov. Državno posredovanje je v tem primeru treba razlagati kot dajanje prednosti samo prvemu lastniku.
- (106) V skladu z drugim sistemom bi novi upravljevalci v vsakem primeru morali plačati zneske, ki bi se mu zaračunali v prihodnosti v skladu z mehanizmom plačevanja obveznosti v rednih časovnih presledkih. Vendar pa se prvi upravljevalci lahko izogne tem obveznostim, ker se pravna obveznost njihovega plačila ustvari šele na osnovi dejanskega poslovanja elektrarne. Zato novi upravljevalci na podlagi tržne transakcije ne more prvemu upravljavcu zaračunati prihodnjih obveznosti, razen če prvi upravljevalci prejme ustrezno nadomestilo. V okviru tega sistema torej upravljavci vedno ostanejo odgovorni za svoj delež stroškov razgradnje, ne glede na gospodarski položaj elektrarne.
- (107) Metoda, ki jo uporablja Združeno kraljestvo za obravnavanje jedrskih obveznosti, ne sodi v nobenega od navedenih dveh sistemov izvajanja načela „onesnaževalec plača“, opisanih v uvodnih izjavah (101) in (102) ker, kakor je bilo že navedeno, njegov ukrep ni v celoti skladen z načelom „onesnaževalec plača“. Kljub temu pa je treba za oceno ukrepa uporabiti ustrezno merilo, sicer ni mogoče oceniti, v kakšnem obsegu se načelo „onesnaževalec plača“ ni izvajalo.
- (108) Komisija v tej fazi zakonske analize ne more sprejeti odločitve o tem, ali ji zakonodaja Skupnosti dopušča, da uporabi eno od dveh navedenih metod za analizo posledic načela „onesnaževalec plača“ v skladu s predpisi o državni pomoči. Vendar pa Komisija ugotavlja, da se v tem primeru ni treba odločiti o tem vprašanju. Kot bo predstavljeno v nadaljevanju, obe metodi namreč vodita do istega sklepa, kar zadeva družbo BNFL in NDA, in sicer, da ukrep ne zajema državne pomoči za družbo BNFL, zajema pa državno pomoč za NDA, za katero pa se lahko ugotovi, da je združljiva s skupnim trgov.

⁽¹¹⁾ Vendar pa je treba poudariti, da je v številnih državah članicah z jedrsko industrijo vprašanje zaporednih lastnikov obratov teoretične narave, ker so bili vsi obrati vedno v lasti enega upravljavca.

⁽¹²⁾ V tem smislu je gospodarsko uspešna elektrarna tista, ki ustvari dovolj prihodkov, da pokrije vse svoje stroške, vključno z vsemi stroški razgradnje.

7.3. **Pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES – Odsotnost pomoči za družbo BNFL.**

- (109) Komisija je analizirala, ali ukrep vključuje prednost za družbo BNFL v skladu z vsakim od obeh referenčnih sistemov, opisanih v uvodnih izjavah (101) in (102) zgoraj. Kot je pojasnjeno zgoraj, je namen obeh analiz preveriti, ali je družba BNFL skladno z načelom „onesnaževalec plača“ pokrila del jedrskih obveznosti, ki jih ji je mogoče pripisati le z njenimi lastnimi sredstvi – in predvsem ne z državno podporo.
- (110) Komisija je pri izvedbi teh dveh analiz upoštevala zgodovino lastništva obravnavanih sredstev in zgodovino državnih intervencij v njihovo korist, kar je povzeto spodaj.
- (111) Prvotno sta bili lastnici in upravljavki elektrarn Magnox dve družbi v javni lasti, ki sta bili tudi lastnici drugih elektrarn v Združenem kraljestvu, ki ne spadajo v skupino Magnox. Britanski jedrski sektor je bilo nato v več fazah prestrukturiran.
- (112) Najprej so se elektrarne Magnox ločile od elektrarn, ki ne spadajo v skupino Magnox. Prve so bile združene v enotno družbo v javni lasti, imenovano Magnox Electric. Nastal je dolg, ki je ustrezen knjigovodski vrednosti prenesenih elektrarn. Ta dolg do Magnox Electric so imele družbe, ki so imele sedaj v lasti samo elektrarne, ki ne spadajo v skupino Magnox (v nadaljnjem besedilu „upravljavci elektrarn, ki ne spadajo v skupino Magnox“). Dolg je bil kasneje namenjen za pokritje celotnih jedrskih obveznosti elektrarn Magnox.
- (113) V drugi fazi je vlada Združenega kraljestva odkupila dolg od družbe Magnox Electric in ga nadomestila z zavezo, da bo plačala primanjkljaj jedrskih obveznosti, ki je bil omejen z enako vrednostjo kot dolg in indeksiran z enakimi stopnjami. Opozoriti je treba, da ta faza ni spremenila položaja družbe Magnox Electric, saj je bila upravičena do prejemanja tega denarja kot posledica prve faze. Na drugi strani je država s to fazo ublažila breme dolga za upravljavce elektrarn, ki ne spadajo v skupino Magnox.
- (114) V tretji fazi je družba BNFL od vlade kupila Magnox Electric za simbolično ceno en funt. Takrat se je zgoraj navedena zaveza vlade nadomestila z novo zavezo, ki je bila določena z novo ocenjeno negativno neto knjigovodsko vrednostjo elektrarn: 3,7 milijarde GBP. Treba je poudariti, da v nasprotju s tistim, kar je Komisija menila ob sprožitvi postopka, ta zaveza nima nobene zveze s priporočilnim

pismom, ki ga je Komisija odobrila v zvezi z državno pomočjo v zadevi N 34/90 ⁽¹³⁾.

- (115) Ukrep je četrta in zadnja faza prestrukturiranja. Družba BNFL prenese elektrarne na NDA skupaj z vsemi pripadajočimi finančnimi sredstvi, vključno z zgoraj navedeno zavezo (v nadaljnjem besedilu „zaveza Magnox“).
- (116) Elektrarne Calder Hall in Chapelcross Magnox so izvzete iz zgoraj opisanega postopka. Zanje je bila od leta 1971 odgovorna družba BNFL, ko je bila ta družba ustanovljena in so se te elektrarne prenesle nanjo. Družba BNFL je hkrati prevzela lastništvo in odgovornost za lokacijo Springfields.
- (117) Druga sredstva, na katere se je nanašal prenos na NDA, zlasti obrata THORP in SMP, so bila že od vsega začetka njihovega delovanja v lasti družbe BNFL, dokler se niso prenesla na NDA.

7.3.1. *Analiza v skladu s prvim referenčnim sistemom (stroški razgradnje kot investicijski stroški)*

- (118) V skladu s to analizo, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi (105), v primeru spremembe lastništva obrata kupec ne more biti odgovoren za jedrske obveznosti, ki presegajo tiste obveznosti, ki bi jih bil pripravljen kupiti od prodajalca. To pomeni, da v tem referenčnem sistemu, v katerem ima sredstvo negativno knjigovodsko vrednost, ki zajema jedrske obveznosti za razgradnjo, breme ostane pri prodajalcu, če pa se kupec strinja, da bo prevzel odgovornost za obveznosti, lahko prejme plačilo za te obveznosti kot negativno ceno.
- (119) V tem referenčnem sistemu je bila družba BNFL, ko je kupila elektrarne od družbe Magnox Electric, tako upravičena, da prejme vrednost zaveze Magnox kot negativno ceno za njihovo negativno knjigovodsko vrednost. Zaveze Magnox zato ne moremo razlagati kot prednost, dodeljeno družbi BNFL, in se lahko pravilno vključi v bilanco stanja družbe kot sredstvo, ki je bilo v njeni lasti. Tako se lahko šteje kot prispevek družbe BNFL k izpolnjevanju jedrskih obveznosti, za katere je prevzela popolno odgovornost.
- (120) Enako razmišljanje moramo uporabiti za prenos sredstev od družbe BNFL na NDA: ker NDA prevzema vse obveznosti v skladu s tem referenčnim sistemom, bi morala družba BNFL hkrati zagotoviti NDA pozitivna sredstva v skupni vrednosti, ki je enaka vrednosti prenesenih obveznosti. Če tega ne bi storila, bi razlika pomenila pomoč za družbo BNFL.

⁽¹³⁾ Odločba Komisije v zvezi z državno pomočjo v zadevi N 34/90. Dopis SG(90)D/2049.

(121) Spodnja tabela, ki jo je predložilo Združeno kraljestvo, prikazuje posodobljene vrednosti obveznosti in sredstev, ki so se z družbe BNFL prenesla na NDA, kot je bilo določeno pred sprožitvijo postopka. Smiselno je poudariti, da se celotna vrednost zaveze Magnox, kot je bilo pojasnjeno zgoraj, lahko šteje kot prispevek družbe BNFL, saj je bila ta družba upravičena, da to vrednost prejme sama kot plačilo v času, ko je kupila elektrarne.

Tabela 3

Ocene sredstev in obveznosti za leto 2005, ki naj bi se prenesle z družbe BNFL na NDA in ki prikazujejo prispevek družbe BNFL k njenim jedrskim obveznostim. Cene marca 2005, znižane za 5,4 % v nominalni vrednosti, zneski v milijardah GBP.

Skupaj gospodarske jedrske obveznosti	-15,1
Finančni tokovi iz dejavnosti lokacij Sellafield (THORP in SMP)	2,6
Prihodnji finančni tokovi lokacij Springfields	0,2
Prihodnji finančni tokovi elektrarn Magnox	0,2
Zaveza Magnox	8,3
Investicijski portfelj za jedrske obveznosti	4,0
Drugi prispevki strank, ki niso zajeti zgoraj	0,3
Gotovinska in likvidna sredstva	0,7
Skupaj	1,1

(122) Zgornja tabela temelji na računovodskih izkazih družbe BNFL. Ti računovodski izkazi so bili revidirani. Poleg povečanja vrednosti zaveze Magnox zaradi njene indeksacije, je glavna sprememba v primerjavi s številkami, navedenimi ob sprožitvi postopka, dejstvo, da bo družba BNFL prenesla več finančnih sredstev na NDA.

(123) Komisija se zaveda, da so lahko ocene za prihodnji prihodek od lokacije Sellafield sporne. Greenpeace je k svojim predloženim pripombam dodal poročilo, v katerem je dvomil o primernosti naložb v ta sredstva, zlasti za obrat SMP.

(124) Vendar pa Komisija ugotavlja, da prihodnji finančni tokovi za obrat THORP temeljijo predvsem na pogodbah, ki so že bile podpisane in se bodo izvajale v preostali življenjski dobi elektrarne. Zato je malo verjetno, da bodo ocene o prihodnjih finančnih tokovih obrata THORP občutno napačne. Lahko pa se dejansko zgodi, kot trdi Greenpeace,

da predelava ne bo najboljša okoljska rešitev za končno ravnanje z jedrskimi odpadki. Vendar pa Komisija meni, da so za to odločitev izključno pristojne zadevne države in ni bistvena za politiko državne pomoči Skupnosti.

(125) Položaj za obrat SMP je drugačen, saj mora SMP še vedno skleniti pogodbe za izvedbo večine svojih dejavnosti. Komisija je primerjala vrednost, ki so jo predložili organi Združenega kraljestva, z vrednostjo, ki je bila ugotovljena v postopku presoje gospodarskega primera družbe BNFL za elektrarno Sellafield MOX ⁽¹⁴⁾. Komisija je ugotovila, da so številke, ki so jih uporabili organi Združenega kraljestva, v okviru povprečnega območja sprejemljivih scenarijev, ki so posledica analize, ki so jo za to presojo opravili neodvisni svetovalci ⁽¹⁵⁾.

(126) Komisija upošteva pripombo Greenpeacea, da je zgoraj navedena presoja gospodarskega primera družbe BNFL za elektrarno Sellafield MOX potekala potem, ko se je večina investicijskih stroškov v obrat SMP znižala. Ta časovna razporeditev je pomenila, da se investicijski stroški ne bi smeli upoštevati pri odločanju o gospodarski utemeljitvi za ali proti upravljanju elektrarne. Komisija razume, da bi lahko v tem okviru pozitiven rezultat presoje dal napačen vtis, da so bile naložbe v obrat SMP na splošno dobičkonosna odločitev, medtem ko je rezultat dejansko pomenil le, da je bilo, glede na to, da so naložbe že bile izvedene, bolj logično njeno upravljanje v upanju, da bo na koncu izgubljenega manj denarja. Vendar Komisija ugotavlja, da ta razlika vpliva samo na veljavnost izbire pravega trenutka za presojo in ne na veljavnost ocen prihodnjih finančnih tokov v presoji.

(127) Ocenjeni prihodnji finančni tok za elektrarne Magnox upošteva najnovejše cene električne energije v Veliki Britaniji. Cene električne energije v Veliki Britaniji so bile izredno visoke konec leta 2005. Ni jasno, ali bodo na tej ravni ostale dalj časa. Vendar pa bodo nekateri razlogi, ki so

⁽¹⁴⁾ Glej <http://www.defra.gov.uk/environment/consult/mox/> za vsa poročila, predložena za to javno posvetovanje.

⁽¹⁵⁾ Zaradi razlik med diskontnimi stopnjami, ki so jih uporabili svetovalci, in referenčno stopnjo Komisije, je lahko Komisija primerjala samo razumne ureditve velikosti in ne natančne številke.

po navadi navedeni za visoke cene električne energije, zlasti rast cen plina in učinek trgovanja z emisijami, verjetno ostali in bi se lahko celo povečali v primeru učinka trgovanja z emisijami. Poleg tega so številke, uporabljene za oceno tega finančnega toka, čeprav upoštevajo naraščajoče gibanje, še vedno zelo previdne v primerjavi s cenami, katerim smo priča danes ⁽¹⁶⁾. Komisija zato meni, da je ta ocena sprejemljiva za nekaj let, ko bodo elektrarne Magnox še vedno obratovale.

(128) Družba NDA izračunava in objavlja svoje ocene skupnih jedrskih obveznosti. Te ocene so višje od ocen, uporabljenih v računovodskih izkazih družbe BNFL. Ocene ne ločujejo med gospodarskimi in negospodarskimi obveznostmi, saj ta razlika, ki je sicer pomembna za nadzor državnih pomoči, ni pomembna za dejavnosti NDA. Vendar pa po podatkih Združenega kraljestva razdelitev najnovjših ocen NDA ⁽¹⁷⁾ za vse obveznosti v gospodarske in negospodarske obveznosti v enakem razmerju, kot se je uporabil za zgornji izračun, pripelje do skupnih ocenjenih gospodarskih jedrskih obveznostih v višini 18,2 milijarde GBP v cenah marca 2005 (v primerjavi s 15,1 milijarde GBP iz računovodske evidence družbe BNFL). Skupni prispevek družbe BNFL, ki je posledica istega izračuna kot v tabeli 3, bi postal negativen za 1,9 milijarde GBP (namesto pozitivne 1,1 milijarde GBP ⁽¹⁸⁾).

(129) Komisija priznava, da je jedrske obveznosti težko oceniti, saj se nanašajo na dejavnosti, ki bodo potekale daleč v prihodnosti in s katerimi imamo še vedno malo izkušenj. To zlasti velja za dejavnosti razgradnje, ki se nanašajo na zelo specifične lokacije, kot je tiste, ki so bile prenesene na NDA. Glede na te negotovosti Komisija meni, da je meja negotovosti v višini 3,1 milijarde GBP od skupaj okoli 15–18 milijard GBP sprejemljiva.

(130) Razumljivo je, da je ocena obveznosti, ki jo je naredila družba BNFL, nižja od ocene, ki jo je izvedel NDA. Nedvomno je namreč, da je v interesu družbe BNFL imeti v svoji bilanci stanja nižje obveznosti. Na drugi strani je v interesu NDA, da je previden, da bi pridobil dovolj sredstev za svoje dejavnosti, zlasti v obdobju proračunskih omejitev. Dejstvo, da mora NDA doseči 2-odstotno večjo učinkovitost na leto, je še dodatna spodbuda, da predstavi precej previdne prve ocene.

(131) Vlada Združenega kraljestva navaja, da podobne, vendar veliko naprednejše izkušnje v ZDA kažejo, da ocene stroškov razgradnje običajno sledijo krivulji, pri čemer po začetni rasti sčasoma padejo zaradi več izkušenj in tehnološkega napredka.

⁽¹⁶⁾ Te ocene cen električne energije se gibljejo med 28 MWh GBP in 31 MWh GBP. Za primerjavo, cene pri osnovni obremenitvi znašajo aprila 2006 54,48/MWh GBP, letne cene pri osnovni obremenitvi v letu 2007 (izračunane kot povprečje zimskih in poletnih cen) pa 53,75/MWh GBP (Vir: organi Združenega kraljestva, ki citirajo časnik *Platts European Power Daily*, 8. februar 2006).

⁽¹⁷⁾ To oceno imenujejo Osnovna obremenitev v življenjskem ciklu 2 (Lifecycle Baseline 2).

⁽¹⁸⁾ Vsote se morda ne ujemajo popolnoma natančno zaradi zaokroževanja.

(132) V zadnjih desetih letih je vlada Združenih držav uvedla pogodbe na podlagi uspešnosti za jedrsko čiščenje. Gre za pristop k čiščenju, h kateremu se je NDA sedaj zavezal, da ga bo uporabil. Izkušnje v ZDA so pokazale, da je v pet ali več letih mogoče obrniti naraščajočo težnjo za ocene obveznosti in nasprotno znižati ocene obveznosti s pospešenim delom in znižanjem stroškov. Na primer, finančno poročilo Ministrstva za finance ZDA za leto 2003 ugotavlja, da je Ministrstvo za energijo v proračunskem letu 2003 znižalo svoje okoljske obveznosti za 26,3 milijarde USD ali 12,5 %; to je že drugo leto zapovrstjo, da so se okoljske obveznosti Ministrstva za energijo znižale. Do znižanja leta 2003 je prišlo predvsem zaradi prestrukturiranja načrta za čiščenje, ki se je osredotočil na svojo osrednjo nalogo, in pospešenega čiščenja ⁽¹⁹⁾. V novjšem poročilu ameriške službe za nadzor javne porabe (United States Government Accountability Office, GAO) je bil pregledan cilj znižanja stroškov za jedrsko čiščenje, ki si ga je zadalo Ministrstvo za energijo. V poročilu GAO je bilo ugotovljeno, da je marca 2005 Ministrstvo za energijo za številne izmed 16 dejavnosti čiščenja, ki jih meri, sledilo načrtu ali ga je že prehitelo ter da je zaostajalo za načrtom za tri visoko zastavljene in drage dejavnosti. V poročilu GAO je bilo navedeno, da Ministrstvo za energijo še vedno pričakuje občutnejša znižanja stroškov od prvotno zastavljenega cilja 50 milijard USD ⁽²⁰⁾.

(133) Glede na zgoraj navedeno Komisija meni, da je mogoče razumno domnevati, da se bo ocena družbe BNFL izkazala za bolj resnično od obeh ocen.

(134) Zato Komisija ugotavlja, da ukrep ne vključuje nobene pomoči družbi BNFL v okviru tega referenčnega sistema.

7.3.2. Analiza v skladu z drugim referenčnim sistemom (stroški onesnaževanja kot stroški obratovanja).

(135) Da bi izračunali prispevek družbe BNFL v okviru tega referenčnega sistema, prva faza vključuje ustrezno dodelitev jedrskih obveznosti zaporednim lastnikom sredstev na način, ki je v skladu z dajatvami, ki bi jih hipotetični upravljavec razgradnje zaračunal vsakemu od njih. Profil takšne dajatve bi bil verjetno tesno povezan s prihodki od sredstev.

(136) Za elektrarne Magnox Komisija meni, da je najprimernejši način izvedbe razporeditev obveznosti na podlagi časovnega deleža, saj je proizvodnja teh elektrarn skozi čas zelo stabilna.

⁽¹⁹⁾ Glej finančno poročilo vlade Združenih držav za leto 2003, str. 11 <http://fms.treas.gov/fr/03frusg.html>.

⁽²⁰⁾ Poročilo GAO predsedniku in vodji manjšine, Pododbor Ministrstva za energijo in vodo, Odbor za odobrena proračunska sredstva, Predstavniški dom, *Jedrski odpadki*, julij 2005.

- (137) V primeru lokacije Springfields je razporeditev ločevala med obveznostmi glede predelave izrabljenega goriva iz elektrarn Magnox, obveznostmi glede predelave izrabljenega goriva iz plinsko hlajenega reaktorja in drugimi obveznostmi. Obveznosti glede predelave izrabljenega goriva iz elektrarn Magnox se razporedijo na podlagi enakega vzorca, kot je bil uporabljen za elektrarne Magnox zgoraj, saj je nastajanje jedrskih odpadkov neposredno povezano s proizvodnjo električne energije elektrarne. Obveznosti glede predelave izrabljenega goriva iz plinsko hlajenega reaktorja so družbi BNFL dodeljene v skladu z njenim dogovorom z BE, s katerim je družba BE ohranila odgovornost za te obveznosti do leta 1995. Enaka metoda je uporabljena za obveznosti, povezane s predelavo izrabljenega goriva iz elektrarn Magnox na lokaciji Sellafield. ⁽²¹⁾.
- (138) Druge obveznosti (ki niso del obveznosti glede predelave izrabljenega goriva iz elektrarn Magnox in predelave izrabljenega goriva iz plinsko hlajenega reaktorja) na lokaciji Springfields so razporejene na osnovi časovnega deleža. Enaka metoda časovnega deleža se uporablja za obrata Drigg in Capenhurst.
- (139) Položaj je drugačen za obrata THORP in SMP na lokaciji Sellafield. Ta sredstva je ustanovila družba BNFL. Obrat THORP je najprej upravljala družba BNFL, vendar bo z upravljanjem nadaljeval NDA. Obrat SMP bo izključno ali skoraj izključno upravljal NDA. Razporeditev obveznosti na podlagi časovnega deleža bi tako pomenila dodelitev pomembnega deleža teh obveznosti organu NDA.
- (140) Vendar pa naj ta sredstva v nasprotju z elektrarnami ali obrati za oskrbo z gorivom ne bi imela trdnega poslovnega načrta. Večinoma se upravljajo komercialno, tako da večino prihodka ustvarijo na samem začetku svojega obratovanja. Prve pogodbe, ki so podpisane v zvezi s tem, so znane kot pogodbe „pri osnovni obremenitvi“. Upravljavci si prizadevajo za povračilo, če je to mogoče, vseh stroškov razgradnje iz prihodkov, ki se ustvarijo s temi pogodbami. To praviloma drži v primerih obratov THORP in SMP. V takšnih primerih Komisija verjame, da je celo v tem referenčnem sistemu smiselno dodeliti vse obveznosti prvemu lastniku, ker bi vesten urejevalec verjetno določil prispevke, s katerimi bi povrnil celotne stroške razgradnje na tak način, da bi jih večino, če ne celo vse, obračunal na podlagi pogodb pri osnovni obremenitvi, ki jih je podpisal ta lastnik.
- (141) Komisija ugotavlja, da pripombe organizacije Greenpeace kažejo na dejstvo, da je povsem verjetno, da poslovni obeti za obrata THORP in SMP niso tako dobri, kot se je zdelo na začetku. Komisija kljub temu meni, da to ne bi smel biti razlog za odstopanje pri metodi razporeditve, saj bi moral celotni okvir njihovega ustvarjanja prihodka (to pomeni, da je večina prihodka ustvarjenega na začetku) kljub zmanjševanju skupne dejavnosti elektrarn ostati enak.
- (142) Zato je Komisija vse jedrske obveznosti obratov THORP in SMP dodelila družbi BNFL.
- (143) Druga faza izračuna je sestavljena iz izračuna vrednosti prispevka družbe BNFL k tem obveznostim.
- (144) Ta prispevek mora najprej upoštevati obveznosti, ki jih je družba BNFL že poravnala. Določeno število lokacij, posebej nekatere elektrarne Magnox, so že prenehale obratovati in začela se je razgradnja. Družba BNFL je porabila 5,1 milijarde GBP za izpolnitev teh obveznosti. Pri tem pa družba BNFL ni preverila, ali so ji bile obveznosti, ki jih je izpolnjevala, sploh „pripisane“ v skladu s trenutnim referenčnim sistemom. Vendar je ta celotni prispevek lahko vključen v izračun, saj so bile obveznosti izpolnjene ali pripisane družbi BNFL, zaradi česar so lahko neposredno vključene v izračun, ali pa niso bile pripisane družbi in je v tem primeru družba BNFL zagotovila več obveznosti, kot je bilo potrebno, in bi si zaslužila nadomestilo zanje.
- (145) Prispevek mora prav tako upoštevati finančna sredstva, ki jih bo družba BNFL zagotovila NDA. Od vrednosti sredstev, ki bodo prenesena na NDA, je treba odšteti vrednost, ki jo je družba BNFL prejela ob nakupu elektrarn Magnox, saj le povišanje vrednosti sredstev pomeni prispevek družbe BNFL.
- (146) Prihodnji finančni tokovi obratov SMP in THORP, ki jih bo namesto družbe BNFL prejel NDA, bi se morali prav tako upoštevati kot prispevek družbe BNFL, da bi bili skladni s prej navedeno odločitvijo, da se vse obveznosti teh obratov dodelijo družbi BNFL.
- (147) Spodnja tabela povzema rezultate izračuna v skladu s tem referenčnim sistemom:

Tabela 4

Ocena prispevka družbe BNFL k deležu obveznosti, ki ji je dodeljen. Cene za leto 2005, znižane za 5,4 % v nominalni vrednosti, zneski v milijardah GBP.

Druge obveznosti, ki niso obveznosti obratov Thorp in SMP, dodeljene družbi BNFL	a.		-8,0
Obveznosti obratov Thorp in SMP, dodeljene družbi BNFL	b.		-1,4
Celotne obveznosti, ki jih financira družba BNFL	c	a+b	-9,4
Sredstva, ki se zagotovijo NDA			
Zaveza Magnox	d		8,3
NLIP	e		4,0
Prihodnji finančni tokovi obratov THORP in SMP	f		2,6
Druga sredstva	g		0,7
Skupna vrednost sredstev	h	d+e+f+g	15,6
Sredstva, zagotovljena družbi BNFL v okviru transakcije elektrarn Magnox			
Zaveza Magnox	i		-5,3
Ostala sredstva	j		-4,0
Odštetna skupna sredstva, zagotovljena družbi BNFL	k	I+j	-9,4

⁽²¹⁾ Razen obratov THORP in SMP, ki sta obravnavana ločeno.

Vrednost neto sredstev	l	h-k	6,2
Obveznosti, ki jih je družba BNFL poravnala	m		5,1
Sredstva za pokritje obveznosti	n	l+m	11,4
Rezultat uprave družbe BNFL	o	n-c	2,0

- (148) Zgornjo tabelo so predložili organi Združenega kraljestva. Temelji na številkah iz računovodskih izkazov družbe BNFL, kot je navedeno v Tabeli 3.
- (149) Premisleki, navedeni v uvodnih izjavah (128) do (133), veljajo tudi v tem primeru.
- (150) Zato Komisija ugotavlja, da ukrep ne vključuje nobene pomoči družbi BNFL v okviru tega referenčnega sistema.

7.4. Pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES – Prisotnost pomoči za NDA.

- (151) Zgoraj opisana izračuna se lahko uporabita tudi za odločitve o tem, ali in do kakšne mere ukrep pomeni prednost za NDA.
- (152) Vendar pa Komisija meni, da v tem primeru izračun ni potreben. Ukrep vsekakor zagotavlja neomejeno jamstvo, da bo država krila vse stroške organa NDA, če se ti stroški ne morejo kriti s prihodki organa iz poslovne dejavnosti ali s finančnimi sredstvi, prenesenimi nanj. Prav tako to jamstvo ni omejeno niti glede obsega niti časa. Ne izključuje stroškov, povezanih s konkurenčnimi dejavnostmi, še zlasti, kadar lahko te dejavnosti ustvarijo dodatne posamične obveznosti in kadar niso omejene glede zneska.
- (153) Komisija meni, da je to neomejeno jamstvo samo po sebi prednost, ki jo je država dodelila NDA.
- (154) Ker se to jamstvo financira iz državnih sredstev in je posebej namenjeno NDA ter glede na to, da bo NDA nadaljeval z nekaterimi gospodarskimi dejavnostmi na trgih, na katerih poteka trgovina med državami članicami, Komisija ugotavlja, da ukrep vključuje državno pomoč za NDA v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.
- (155) Komisija ugotavlja, da Združeno kraljestvo ni oporekalo dejstvu, da ukrep pomeni državno pomoč za NDA.

7.5. Ocena združljivosti pomoči za NDA v skladu s Pogodbo ES

- (156) Člen 87(1) Pogodbe ES določa splošno načelo prepovedi državne pomoči v Skupnosti.
- (157) Člena 87(2) in 87(3) Pogodbe ES določata izjeme v zvezi s splošno nezdržljivostjo iz člena 87(1).
- (158) Izjeme v členu 87(2) Pogodbe ES v tem primeru ne veljajo, ker ukrep nima socialnega značaja in ni dodeljen posameznim uporabnikom, ne nadomesti škode, ki jo povzročijo naravne nesreče ali izjemne razmere in ni dodeljen gospodarstvu nekaterih področij Zvezne republike Nemčije, na katere je vplivala delitev države.
- (159) Nadaljnje izjeme so opredeljene v členu 87(3) Pogodbe ES. Izjeme v členih 87(3)(a), 87(3)(b) in 87(3)(d) v tem primeru ne veljajo, ker pomoč ne spodbuja gospodarskega razvoja na območjih, kjer je življenjska raven izjemno nizka ali kjer je podzaposlenost velika, ne spodbuja izvedbe pomembnega projekta skupnega evropskega interesa ali ne odpravlja resne motnje v gospodarstvu države članice ter ne pospešuje kulture in ohranjanja kulturne dediščine.
- (160) Zato lahko velja le izjema, navedena v členu 87(3) (c) Pogodbe ES. Člen 87(3)(c) določa odobritev državne pomoči za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.
- (161) Praksa Komisije je, da razlaga besedilo člena 87(3) (c) v smislu, da je ukrep lahko združljiv s Pogodbo, kadar njegov pozitiven prispevek k izpolnitvi nekaterih ciljev Skupnosti prevlada nad njegovim negativnim vplivom na konkurenco na notranjem trgu.
- (162) Oddelek 7.1 podrobneje pojasnjuje združljivost ukrepa s cilji Pogodbe Euratom. Komisija pozdravlja ustanovitev NDA in ga vidi kot izvrsten ukrep za učinkovito upravljanje jedrskih obveznosti, ki izhajajo iz daljne preteklosti, ko okoljska politika še ni dosegala današnjih standardov. Komisija meni, da bo NDA odločilno prispeval k najboljši možni izvedbi postradiacijskega dela jedrskega cikla. Na ta način bo nedvomno prispeval k izpolnjevanju jedrske politike Skupnosti, kot je opredeljena v Pogodbi Euratom. Pozitiven prispevek ukrepa je torej zelo pomemben in po mnenju Komisije dobro uveljavljen.
- (163) Če bi moral NDA v najkrajšem možnem času prenehati z gospodarskim upravljanjem sredstev, za katera bo odgovarjal, verjetno ne bi bilo nobenega večjega negativnega vpliva ukrepa na konkurenco. Vendar Združeno kraljestvo ni sprejelo te odločitve in je dovolilo organu NDA, da nadaljuje z gospodarskim upravljanjem sredstev pod določenimi pogoji. Komisija lahko ugotovi le, da je Združeno kraljestvo s tem omogočilo, da dejavnosti organa

NDA vplivajo na notranji trg. Zato je treba analizirati obseg tega vpliva, da bi ocenili ukrep.

(164) Komisija meni, da ima nadaljevanje gospodarskega upravljanja sredstev s strani NDA na podlagi državne pomoči zelo podoben vpliv na konkurenco kot nadaljevanje dejavnosti podjetja ob prejemanju pomoči za prestrukturiranje. Podobnost s primerom prestrukturiranja družbe BE⁽²²⁾ je v tem pogledu presenetljiva. Glede na te podobnosti Komisija meni, da je najbolj primeren način za ocenitev vpliva ukrepa na konkurenco in določitev omejitvev, znotraj katerih je ukrep lahko združljiv s skupnim trgom, uporaba osnovne utemeljitve Smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah⁽²³⁾ in zlasti potreba, da se najdejo sorazmerni izravnalni ukrepi za ublažitev učinkov pomoči, kadar je to potrebno.

(165) Pred začetkom podrobne analize konkurenčnega položaja za vsako od sredstev ima Komisija dve splošni pripombi, ki se nanašata na vpliv ukrepa na konkurenco.

(166) Prva pripomba je, da sam statut organa NDA blaži vpliv ukrepa na konkurenco celo za sredstva, s katerimi se bo še naprej poslovalo. Družba z gospodarskim ciljem bi verjetno uporabila pomoč za tekoče poslovanje, da bi zmanjšala svoje stroške in prodajala po nizkih cenah. Nasprotno pa bo NDA upravljal s sredstvi le, če upravljanje lahko doda vrednost njegovi glavni dolžnosti, in sicer razgradnji elektrarn. Organ NDA torej ne bo imel spodbude za uporabo pomoči, da bi tako zagotavljal storitve pod tržno ceno, in nedvomno nobenega interesa za uporabo pomoči za znižanje svojih stroškov. Čeprav bo NDA nadaljeval z upravljanjem obstoječih sredstev, ne bo vlagal v nova. Zato torej ne bo v njegovem interesu, da bi vodil komercialno politiko s ciljem pridobivanja vpliva in tržnega deleža.

(167) Organ NDA ne bo vlagal v nova sredstva, niti izvajal novih dejavnosti. Finančni tok, ki ga bo ustvaril z nadaljnjim upravljanjem nekaterih sredstev, se bo uporabil izključno za zagotavljanje dodatnega financiranja za izpolnitev jedrskih obveznosti. Poslovni okvir NDA strogo jamči za vse prihodke organa in tako preprečuje, da bi se uporabili v druge namene.

(168) Vsi upravljalci jedrskih elektrarn bi morali načeloma kriti svoj ustrezní delež jedrskih obveznosti v skladu z načelom „onesnaževalec plača“. V ta namen se je Združeno kraljestvo zavezalo, da bo od NDA in podjetij z licenco za upravljanje lokacij zahtevalo, da si prizadevajo, kolikor je razumno mogoče, da v svojih cenah pokrijejo delež obveznosti, ki so dodeljena NDA. V okoliščinah, ko ta cilj ne bo dosežen, bo Združeno kraljestvo poročalo Komisiji in jo obvestilo o razlogih, zakaj ni mogel biti dosežen.

(169) Druga pripomba je, da bo imel konkurenčni sistem, ki ga bo Združeno kraljestvo vzpostavilo za imenovanje podjetij z licenco za upravljanje lokacij, sam po sebi zelo ugoden vpliv na konkurenco na notranjem trgu. Ustvaril bo podlago za dejanski trg upravljanja nekaterih jedrskih lokacij v Združenem kraljestvu in, kar je še pomembneje, za njihovo razgradnjo. Komisija meni, da je razvoj tega trga izvrstna priložnost za celotno gospodarstvo Skupnosti. Omogočila bo širjenje znanja in izkušenj v celotnem gospodarstvu Skupnosti. Ukrep bo torej imel pomembne pozitivne posledice, ki bodo še posebej uporabne z vidika številnih jedrskih sredstev, ki jih bo treba v prihodnjih desetletjih razgraditi v Uniji.

(170) Komisija je proučila tudi konkurenčni položaj vsakega od vrst sredstev, s katerimi bo organ NDA še naprej komercialno posloval.

7.5.1. Elektrarne Magnox

(171) Elektrarne Magnox poslujejo na zelo konkurenčnem trgu z električno energijo v Veliki Britaniji.

(172) Komisija upošteva mikroekonomske argumente Združenega kraljestva, da ukrep, tudi če bi znižal kratkoročne mejne stroške elektrarne, ne bi vplival na čas, ko konkurenti vodijo svoje elektrarne, ali na ceno, po kateri prodajajo svojo električno energijo.

(173) Komisija ima v tem pogledu zadržke. Seveda lahko ti argumenti veljajo na posameznem, predvsem kratkoročno popolnem trgu, s popolnimi informacijami, ki so po možnosti združene. Vendar pa trenutni trg z električno energijo v Veliki Britaniji ni takšen. Večinoma temelji na dvostranskih pogodbah z več terminkimi trgi. Poleg tega je trg predvsem razdeljen med veleprodajo in neposredno dobavo gospodarstvu, pri čemer je drugi segment očitno komercialno več vreden. Ne da bi ukrep vplival na dejansko količino električne energije, ki jo proda eden od konkurentov organa NDA, ga lahko ta ukrep prisili, da se delno preusmeri na manj privlačen del trga, kar bi vplivalo na njegove rezultate.

(174) Komisija zato meni, da ukrep izkrivlja ali bi lahko izkrivljaj konkurenco na tem trgu, kar je treba ublažiti.

(175) Najboljši način za ublažitev negativnega vpliva pomoči na trg bi bilo prenehanje delovanja elektrarn.

(176) Vendar pa Komisija ocenjuje, da bi lahko imelo takojšnje zaprtje teh elektrarn negativen vpliv na učinkovitost in varnost dejavnosti razgradnje. Ker lokacija Sellafield seveda v tako kratkem roku ne bi bila sposobna začeti predelave odpadkov za več elektrarn, bi bilo treba najtičasne rešitve

⁽²²⁾ Glej opombo 9.

⁽²³⁾ Glej opombo 8.

- skladiščenja. To bi otežilo razgradnjo ter povečalo stroške in morebitne skrbi glede varnosti. Poleg tega bi lahko povzročilo težave glede varnosti dobave električne energije na že tako napetem trgu Velike Britanije. Komisija meni, da zahtevanje takojšnjega zaprtja elektrarn torej ni sorazmeren ukrep za ublažitev zaskrbljenosti glede konkurence.
- (177) Komisija ugotavlja, da kljub temu, da elektrarne ne bodo takoj zaprte, Združeno kraljestvo že ima že program za zaprtje vseh elektrarn v razmeroma kratkem času, zadnja elektrarna pa naj bi se zaprla leta 2010. To pomeni, da bi se vsak vpliv ukrepa na konkurente zmanjšal in kmalu prenehal. Obdobje od te odločitve do zadnjega zaprtja je namreč enako dolgo kot čas, ki ga nov konkurent na trgu potrebuje za razvoj novega projekta elektrarne do razgradnje. Organ NDA prav tako ne bo začel novih dejavnosti proizvodnje električne energije ali gradil kakšnih drugih novih sredstev.
- (178) Da bi se v tem času ublažil vpliv ukrepa na trg, je Komisija proučila možnost, da od NDA zahteva ukrepe, ki bi bili po učinku enakovredni tistim, ki jih je zahtevala od družbe BE v okviru državne pomoči za njeno prestrukturiranje ⁽²⁴⁾. Šlo je tri tovrstne izravnalne ukrepe.
- (179) Prvi izravnalni ukrep je bila zahteva po ločitvi jedrske proizvodnje, nejedrske proizvodnje in trgovinskih poslov družbe BE. NDA v tem primeru nima nobenih večjih poslov v zvezi z nejedrsko proizvodnjo. Komisija torej meni, da tak izravnalni ukrep v tem primeru ne bi bil smiseln.
- (180) Drugi izravnalni ukrep je bila uvedba šestletne prepovedi povečevanja zmogljivosti družbe BE. V tem primeru NDA v praksi ne bo samo zmanjševal svoje zmogljivosti proizvodnje električne energije, ampak jo bo v štirih letih tudi postopoma opustil. Učinki tega ukrepa so torej že doseženi pri običajnem delovanju organa NDA.
- (181) Tretji izravnalni ukrep je bila prepoved, da bi družba BE prodajala električno energijo neposredno poslovnemu segmentu pod veleprodajnimi tržnimi cenami.
- (182) Komisija meni, da je podoben ukrep potreben tudi v zvezi z NDA. Združeno kraljestvo se je zavezalo, da ga bo izvedlo.
- (183) V praksi bodo veljale enake vrste odstopanj kot tiste, sprejete za družbo BE v primerih izjemnih tržnih razmer. Komisija meni, da so takšna izredna odstopanja nujna zato, da se ne ogrozi sam cilj ukrepa. Izkušnja spremljanja odločbe Komisije v primeru družbe BE kaže, da odstopanja niso povzročila zlorabe.
- (184) V tem primeru se bo, tako kot v primeru družbe BE, obstoj izjemnih tržnih razmer določil z uporabo konkretnih in operativnih preskusov.
- (185) Preskusi pa bodo vseeno malo manj zapleteni kot v primeru družbe BE. Komisija meni, da je to upravičeno in sorazmerno, ker je tržni delež NDA veliko manjši od deleža družbe BE in je tako vpliv ukrepa na trg z električno energijo manjši.
- (186) Organi Združenega kraljestva so predlagali, da bi ukrep izvedli s pravili, opredeljenimi v uvodnih izjavah (187) do (190).
- (187) V običajnih tržnih razmerah, ko bo NDA želel sklepati nove pogodbe za prodajo končnim uporabnikom, bo državni sekretar imenoval neodvisnega strokovnjaka, da bo enkrat letno poročal, ali so bile takšne pogodbe sklenjene po cenah, pri katerih je element energije določen po prevladujoči veleprodajni tržni ceni ali nad njo.
- (188) V izjemnih tržnih razmerah lahko NDA prodaja nove pogodbe, pri katerih je cena energije določena pod prevladujočo veleprodajno tržno ceno, vendar šele, ko revizorji organa NDA ali podjetij, ki poslujejo v njegovem imenu, menijo, da je bil eden od dveh preskusov izjemnih tržnih razmer, določenih spodaj, izpolnjen.
- Preskus A: NDA ali podjetje, ki posluje v njegovem imenu, ponudi, da bo prodajal [...] (*) za obdobje [...] najmanj [...] za zimsko sezono trgovanja in [...] za poletno sezono trgovanja po prevladujoči veleprodajni tržni ceni na trgu na debelo, ob zaključku navedenega obdobja pa takšne ponudbe niso bile sprejete.
 - Preskus B: prijavljeni obseg trgovanja za naslednjo sezono pri osnovni obremenitvi z električno energijo na trgu z električno energijo na debelo v Združenem kraljestvu je znašal manj kot [...] (bruto) povprečnega obsega v prejšnjih [...].
- (189) Če bi bil kateri od preskusov izpolnjen, bi se začelo obdobje izjemnih tržnih razmer. Organ NDA bi potem lahko prodajal nove pogodbe v višini do [...] končnim uporabnikom za pogodbe po cenah pod prevladujočo veleprodajno tržno ceno pod pogojem, da je takšna cenovna politika trgovsko nujna v obdobju izjemnih tržnih razmer.
- (190) Obdobje izjemnih tržnih razmer ne sme trajati dlje od [...]. Da bi se začelo naslednje obdobje izjemnih tržnih razmer, mora biti spet izpolnjen preskus A ali preskus B.

⁽²⁴⁾ Glej opombo 9.

(*) Poslovna skrivnost.

(191) Komisija meni, da je ta mehanizem primeren način za uporabo izravnalnega ukrepa. Temelji na ustrezno preglednih in izvedljivih merilih, ki omogočajo, da se odločitve sprejmejo upravičeno in učinkovito. Omogočil bo precejšnjo ublažitev izkrivljanja konkurence na trgu v obdobju do zaprtja elektrarn Magnox.

(192) Glede na zgoraj navedeno Komisija meni, da pozitivni prispevek ukrepa k doseganju ciljev Pogodbe Euratom prevlada nad izkrivljanjem konkurence, ki ga bo povzročil ukrep, ublažila pa ga bosta dejstvo, da se bodo elektrarne kmalu zaprle, in izravnalni ukrep, ki se bo uvedel.

7.5.2. THORP

(193) Komisija meni, da je vpliv ukrepa, kar zadeva nadaljevanje dejavnosti obrata THORP s strani organa NDA, zelo omejen.

(194) V prvi vrsti je pomemben del predelave v obratu THORP gorivo iz plinsko hlajenih reaktorjev. V tem pogledu trenutno nima nobene konkurence. Ker je družba BE zdaj edini vir izrabljenega jedrskega goriva iz plinsko hlajenih reaktorjev v Evropi, Komisija meni, da je jasno, da noben tržni vlagatelj ne bi vlagal v nov predelovalni obrat jedrskega goriva iz plinsko hlajenih reaktorjev.

(195) Greenpeace trdi, bi bilo neposredno skladiščenje lahko druga možnost predelave goriva iz plinsko hlajenih reaktorjev, kar bi bila za vlagatelja tudi privlačnejša rešitev.

(196) Vendar pa Komisija meni, da je kljub temu, da je lahko naložba v neposredno skladiščenje cenejša, to vseeno še vedno zelo nepriljučna možnost. Kot Združeno kraljestvo pravilno ugotavlja, ima družba BE kot edini vir izrabljenega goriva iz plinsko hlajenih reaktorjev že dolgoročne sporazume za ravnanje s svojim izrabljenim gorivom iz plinsko hlajenih reaktorjev. Komisija poudarja, da v nasprotju s trditvijo organizacije Greenpeace, družba BNFL ni bila zavezana k dejanski predelavi teh odpadkov. Z odpadki je dolžna samo ravnati. Glede na informacije, ki jih ima Komisija na voljo, družba BNFL sploh ni nameravala predelati odpadkov.

(197) Te trditve so rezultat ponovnega pogajanja o prvotnih dogovorih med prestrukturiranjem podjetja. Cene so torej še posebej zanimive za družbo BE, saj je bila v takšnem okviru, podobno kot kateri koli vlagatelj v tržnem gospodarstvu, pripravljena ponuditi cene, ki bi bile znižane celo do mejnih stroškov, pri čemer bi se delno ali v celoti odpovedala fiksnim stroškom (vendar pa je treba opozoriti, da fiksna cena 140 000 GBP/t, ki jo je omenila organizacija Greenpeace in je bila navedena v uvodni izjavi (53), ni pravilna, saj so cene v teh dogovorih odvisne od cen električne energije, kot je opisano v tabeli 7 zgoraj navedene odločbe Komisije o prestrukturiranju družbe BE).

(198) Komisija meni, da je nemogoče, da bi konkurent, ki bi moral zgraditi nov objekt za skladiščenje s precejšnjimi

fiksnimi stroški ali vlagati v visoke stroške prevoza nevarnih snovi, lahko v takšnih pogojih družbi BE predstavil kakršno koli konkurenčno ponudbo.

(199) Vprašanja glede konkurence so torej omejena na dejavnosti obrata THORP v zvezi s predelavo izrabljenega goriva iz lahkovodnega reaktorja.

(200) Komisija meni, da neposredno skladiščenje ni dejanski konkurent predelavi. Vsekakor je v gospodarskih razmerah, ki na trgu urana prevladujejo sedaj in so predvidene v bližnji prihodnosti, predelava odpadnega goriva precej dražja možnost kot neposredno skladiščenje⁽²⁵⁾. Izbira predelave namesto neposrednega skladiščenja je torej zelo pogosto politična izbira vlad v državah, v katerih delujejo jedrske elektrarne. Takšna politična odločitev, ki se pogosto izvede z zakonom ali predpisi, pušča zelo malo, če sploh kaj prostora za konkurenčno arbitražo, pri kateri upravljavci izbirajo med dvema možnostima.

(201) Pri predelavi goriva, ki ne izhaja iz plinsko hlajenih reaktorjev, ima obrat THORP torej le enega konkurenta v Uniji: francosko družbo Areva.

(202) V zvezi s tem Komisija meni, da bi zahteva po pospešenem zaprtju obrata THORP za ublažitev vprašanj glede konkurence, ki jih je sprožil ukrep, potencialno lahko ustvarila več težav glede konkurence, kot pa bi jih rešila. Vsekakor bi družba Areva pridobila monopol za zelo dolgo obdobje glede na tehnološke in finančne težave, ki spremljajo vstop na ta trg.

(203) Komisija glede na zgoraj navedeno meni, da je boljši način za ublažitev vpliva ukrepa na konkurenco zagotoviti, da se med delovanjem NDA ne bodo uporabila državna sredstva, s katerimi naj bi se obratu THORP omogočilo, da na pristranski podlagi konkurira družbi Areva.

(204) V oddelku 7.3 je bilo prikazano, da je družba BNFL privarčevala dovolj denarnih sredstev za plačilo fiksnih stroškov razgradnje obrata THORP. Komisija zato meni, da za zagotovitev, da NDA ne bo mogel ponuditi protikonkurenčnega oblikovanja cen, zadostuje, da se od NDA zahteva, da bo za vsako novo pogodbo za THORP v ceno vključil vse stroške, vključno z vsemi dodatnimi jedrskimi obveznostmi.

(205) Združeno kraljestvo se je zavezalo, da bo uporabilo ta celotni mehanizem oblikovanja cen. Veljal bo za vse nove pogodbe, ki jih bo NDA sklenil po datumu te odločbe. Ta omejitev ne bo veljala za pogodbe, sklenjene pred datumom odločbe Evropske komisije, ali za pogodbe, pri katerih so se strankam izdale uradne ponudbe, ki sta jih odobrila Organ za jedrsko razgradnjo in Ministrstvo za trgovino in industrijo Združenega kraljestva, in o katerih so potekala pogajanja pred navedenim datumom, ali za pogodbe, sklenjene po navedenem datumu v skladu s pismom o nameri, sklenjenim pred navedenim datumom.

⁽²⁵⁾ Glej OECD/NEA, 'The Economics of the Nuclear Cycle', 1994, ki je ena najbolj popolnih študij tega vprašanja tistega časa.

(206) Glede na zgoraj navedeno Komisija meni, da pozitivni prispevek ukrepa k doseganju ciljev Pogodbe Euratom prevlada nad izkrivljanjem konkurence, ki ga bo povzročil ukrep, ublažil pa izravnalni ukrep, ki se bo uvedel.

7.5.3. SMP

(207) Konkurenčni položaj obrata SMP je prav tako zelo poseben. SMP izdeluje mešano oksidno gorivo. Mešano oksidno gorivo se lahko uporablja samo v omejenem številu jedrskih elektrarn, ki so bile zasnovane ali prilagojene za njegovo uporabo. SMP ima trenutno samo dva gospodarska konkurenta: družbi Areva in Belgonucléaire. Ta dva konkurenta sta močno povezana. Komisija namreč razume, da čeprav ima družba Belgonucléaire tehnološko zmogljivost za proizvodnjo mešanega oksidnega goriva, je odvisna od družbe Areva, da sestavi končni izdelek za uporabo v jedrskih elektrarnah. Poleg tega Belgonucléaire prodaja svoje izdelke prek podružnice Commox, ki je v skupni lasti družb Areva (60 %) in Belgonucléaire (40 %).

(208) Če bi obrat SMP izginil, bi bila konkurenca na trgu omejena, in sicer v najboljšem primeru na dve družbi s pomembnimi skupnimi interesi, po možnosti pa celo na eno družbo. Ni nemogoče, da ne bi japonski in ruski gospodarski subjekti, ki so danes lastniki negospodarskih proizvodnih obratov mešanega oksidnega goriva, v naslednjih letih začeli gospodarsko poslovanje. Vendar to ni gotovo in prekrivanje med življenjsko dobo delovanja obrata SMP in temi možnimi novimi gospodarski subjekti, ki ne prihajajo iz EU, je lahko omejeno na nekaj let.

(209) Na podlagi tega Komisija meni, da bi zahteva po predčasnem zaprtju obrata SMP, da bi se razrešila vprašanja glede omejevanja konkurence, ki jih je sprožil ukrep, lahko ustvarila še več težav glede konkurence, kot bi jih rešila.

(210) Komisija glede na zgoraj navedeno meni, da je boljši način za ublažitev vpliva ukrepa na konkurenco zagotoviti, da se med delovanjem NDA ne bodo uporabila državna sredstva, s katerimi naj bi se obratu SMP omogočilo, da na pristranski podlagi konkurira družbama Areva in/ali Belgonucléaire.

(211) V oddelku 7.3 je bilo prikazano, da je družba BNFL privarčevala dovolj denarnih sredstev za plačilo fiksnih stroškov razgradnje obrata SMP. Komisija zato meni, da za zagotovitev, da NDA ne bo mogel ponuditi protikonkurenčnega oblikovanja cen, zadostuje, da se od NDA zahteva, da bo za vsako novo pogodbo za obrat SMP v ceno vključil vse stroške, vključno z vsemi dodatnimi jedrskimi obveznostmi.

(212) Združeno kraljestvo se je zavezalo, da bo uporabilo ta celotni mehanizem oblikovanja cen. Veljal bo za vse nove pogodbe, ki jih bo NDA sklenil po datumu te odločbe. Ta omejitev ne bo veljala za pogodbe, sklenjene pred datumom odločbe Evropske komisije, ali za pogodbe, pri katerih so se strankam izdale uradne ponudbe, ki sta jih odobrila Organ za jedrsko razgradnjo in Ministrstvo za

trgovino in industrijo Združenega kraljestva, in o katerih so potekala pogajanja pred navedenim datumom, ali za pogodbe, sklenjene po navedenem datumu v skladu s pismom o nameri, sklenjenim pred navedenim datumom.

(213) Glede na zgoraj navedeno Komisija meni, da pozitivni prispevek ukrepa k doseganju ciljev Pogodbe Euratom prevlada nad izkrivljanjem konkurence, ki ga bo povzročil ukrep, ublažil pa izravnalni ukrep, ki se bo uvedel.

7.5.4. Springfields

(214) Do konca leta 2006 bodo dejavnosti lokacije Springfields omejene na proizvodnjo jedrskega goriva za reaktorje Magnox in za plinsko hlajeni reaktor (AGR).

(215) Taka jedrska goriva se uporabljajo samo v Združenem kraljestvu. Gorivo za reaktorje Magnox se uporablja samo v elektrarnah Magnox, zadnja od teh elektrarn pa se bo zaprla do leta 2010. Gorivo za plinsko hlajeni reaktor (AGR) uporablja samo družba BE, ki se je z družbo BNFL ponovno pogajala o dolgoročnih sporazumih za dobavo goriva za plinsko hlajeni reaktor (AGR) v okviru njenega prestrukturiranja.

(216) Velja enaka vrsta argumentov, kot so bili natančno razloženi v uvodnih izjavah (196) do (198). Za nobenega konkurenta ne bi bilo ekonomsko privlačno vlagati v sredstva z namenom konkurirati dejavnostim lokacije Springfields. Komisija zato meni, da je vpliv ukrepa na konkurenco lokacije Springfields zanemarljiv in ne zahteva nobenega izravnalnega ukrepa.

(217) Glede na zgoraj navedeno Komisija meni, da pozitivni prispevek ukrepa k doseganju ciljev Pogodbe Euratom prevlada nad izkrivljanjem konkurence, ki ga bo povzročil ukrep.

7.5.5. Drigg

(218) Obrat Drigg je deponija odpadkov z nizko stopnjo radioaktivnosti. Je edina taka deponija v Veliki Britaniji.

(219) Organi Združenega kraljestva so Komisijo obvestili, da bo ta deponija imela dovolj zmogljivosti za sprejem vseh takih odpadkov, ki bodo nastali v Združenem kraljestvu do leta 2050. NDA bo vir okoli 90 % teh odpadkov.

(220) Prevoz jedrskih odpadkov na daljše razdalje ni priporočljiv, nekatere države pa so celo prepovedale njihov uvoz.

(221) Komisija meni, da je v teh razmerah obseg za novega tekmeča, ki bo konkuriral obratu Drigg, zelo omejen, povzročil pa bi tudi, da izgradnja konkurenčne deponije odpadkov z nizko stopnjo radioaktivnosti ne bi imela nobene tržne vrednosti.

(222) Komisija zato meni, da je vpliv ukrepa na konkurenco glede obrata Drigg zanemarljiv in ne zahteva nobenega izravnalnega ukrepa.

(223) Glede na zgoraj navedeno Komisija meni, da pozitivni prispevek ukrepa k doseganju ciljev Pogodbe Euratom prevlada nad izkrivljanjem konkurence, ki ga bo povzročil ukrep.

7.6. Družba BNFL kot začasno podjetje z licenco za upravljanje lokacij (SLC)

(224) Komisija je ob sprožitvi postopka izrazila dvom, da bi lahko družba BNFL prejela pomoč od NDA v času, ko bi bila ta družba začasno podjetje z licenco za upravljanje lokacij NDA, preden bi se lahko izvedel razpisni postopek za imenovanje SLC.

(225) Komisija ugotavlja, da je Združeno kraljestvo podalo popolno in podrobno razlago, kako bodo podjetja SLC, vključno z družbo BNFL, plačana. Plačali se bodo samo nujni stroški z letnimi omejitvami. Dobiček bo izključen iz običajnega plačila in se lahko prejme le, če bodo izpolnjeni cilji učinkovitosti, ki jih je postavila vlada. Celo v tem primeru se bodo dobički primerjali z mednarodnimi merili v tem sektorju.

(226) Komisija meni, da je na podlagi tega postopka mogoče sklepati, da financiranje podjetij SLC ne vključuje nobene državne pomoči.

(227) V tej zvezi Komisija prav tako poudarja, da ne more najti nobenega vnaprejšnjega razloga, na podlagi katerega bi lahko menila, da bi pogodbe s podjetji SLC, celo z družbo BNFL, povzročile navzkrižno subvencijo. Komisija celo nasprotno meni, da vzpostavljeni okvir ponuja veliko boljše obete za preglednost kot položaj, ko je družba BNFL upravljala vse svoje dejavnosti v okviru ene skupine.

8. SKLEP

(228) Komisija ugotavlja, da ukrep ne vključuje državne pomoči v smislu člena 87(1) Pogodbe ES za družbo BNFL in da vključuje pomoč v tem smislu za NDA. Glede na to, da ne gre za nobeno državno pomoč, ta odločba ne posega v uporabo Pogodbe Euratom. Ker je ta pomoč skladna s cilji Pogodbe Euratom in ne vpliva na konkurenco v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnim interesom, je zadevni ukrep združljiv s skupnim trgom. Ta odločba ne vpliva na stališče Komisije o možni državni pomoči za druge gospodarske subjekte, razen za družbo BNFL in NDA,

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

1. Ustanovitev Organa za jedrsko razgradnjo s strani Združenega kraljestva, o kateri je bila Komisija uradno obveščena 22. decembra 2003 in ki vključuje prenos jedrskih elektrarn Magnox, ki so bile v lasti družbe British Nuclear Fuels Limited, opredmetenih sredstev lokacij Capenhurst, Driggs, Sellafield in

Springfields, finančnih sredstev, povezanih s temi lokacijami, ter odgovornosti za pokritje njihovih jedrskih obveznosti na Organ za jedrsko razgradnjo, ne vključuje državne pomoči v smislu člena 87(1) Pogodbe ES za družbo British Nuclear Fuels Limited.

2. Ustanovitev Organa za jedrsko razgradnjo, kot je opisana v odstavku 1, vključuje pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES za Organ za jedrsko razgradnjo, ki je združljiva s skupnim trgom in cilji Pogodbe Euratom, če so izpolnjeni pogoji iz členov 2 do 9 te odločbe.

Člen 2

Takoj ko izdatki za jedrske obveznosti iz člena 1 presežejo 15 100 000 000 GBP po cenah iz marca 2005, Združeno kraljestvo pošlje Komisiji spremenjena dodatna poročila, iz katerih je razvidno, da so izdatki omejeni na izpolnjevanje obveznosti iz navedenega člena in da je bilo narejeno vse potrebno, da se omejijo izdatki na najmanjšo mero, ki je potrebna za izpolnitev navedenih obveznosti. Ta poročila se predložijo vsako leto.

Za izračun zneskov po cenah iz marca 2005 Združeno kraljestvo uporabi referenčne in diskontne stopnje, ki jih je Komisija objavila za Združeno kraljestvo in ki se posodabljajo vsakih pet let.

Člen 3

1. Združeno kraljestvo zahteva, da se Organ za jedrsko razgradnjo in podjetja z licenco za upravljanje elektrarn zavežejo, da ne bodo ponujali dobave tujim končnim uporabnikom, ki kupujejo električno energijo neposredno od Organa za jedrsko razgradnjo in podjetij z licenco za upravljanje elektrarn pod pogoji, da je cena energije v pogodbi z uporabniki pod prevladujočo veleprodajno tržno ceno. Vendar pa lahko v izrednih tržnih razmerah, kadar so izpolnjeni objektivni preskusi, določeni v členu 4(1), medtem ko se takšne izredne razmere nadaljujejo, Organ za jedrsko razgradnjo in podjetja z licenco za upravljanje elektrarn določijo nižjo ceno energije po pogodbi od prevladujoče veleprodajne tržne cene v dobri veri, kadar je potrebno, da omogočijo odziv Organa za jedrsko razgradnjo in podjetij z licenco za upravljanje elektrarn na konkurenco, v skladu s pogoji iz člena 4.

2. Združeno kraljestvo vsako leto poroča Komisiji, kako Organ za jedrsko razgradnjo in podjetja z licenco za upravljanje elektrarn izpolnjujejo ta pogoj.

Člen 4

1. Šteje se, da obstajajo izjemne tržne razmere, če:

(a) Organ za jedrsko razgradnjo ponudi, da bo prodajal [...] za obdobje od [...] najmanj [...] za zimsko sezono trgovanja in [...] za v poletno sezono trgovanja po prevladujoči

veleprodajni tržni ceni na trgu na debelo, ob zaključku navedenega obdobja pa take ponudbe niso bile sprejete (preskus A); ali

- (b) je prijavljeni obseg trgovanja za naslednjo sezono pri osnovni obremenitvi z električno energijo na trgu z električno energijo na debelo v Združenem kraljestvu znašal manj kot [...] (bruto) povprečnega obsega v prejšnjih [...] tednih (preskus B).

2. Če bi bil kateri od preskusov izpolnjen, bi lahko Organ za jedrsko razgradnjo in podjetja z licenco za upravljanje elektrarn prodajali nove pogodbe v višini [...] končnim uporabnikom za pogodbe po cenah pod prevladujočo veleprodajno tržno ceno pod pogojem, da je takšna cenovna politika trgovsko nujna v obdobju izjemnih tržnih razmer.

3. Obdobje izjemnih tržnih razmer ne sme trajati dlje od [...]. Da bi se začelo naslednje obdobje izrednih tržnih razmer, mora biti spet izpolnjen preskus A ali preskus B.

Člen 5

1. Združeno kraljestvo zahteva, da se Organ za jedrsko razgradnjo zaveže, da Organ za jedrsko razgradnjo in podjetja z licenco za upravljanje obrata za predelavo oksidnega goriva termičnih reaktorjev (Thermal Oxide Reprocessing Plant, THORP) in obrata za predelavo mešanega oksidnega goriva v Sellafieldu (Sellafield Mox Plant, SMP) ne bodo zagotavljali pogodb o dobavi za predelavo izrabljenega goriva in storitve skladiščenje ali proizvodnjo mešanega oksidnega goriva po cenah, nižjih od ustreznih načrtovanih dodatnih stroškov dobave. Taki mejni stroški vključujejo povezane mejne stroške obratovanja in vse povezane mejne stroške razgradnje in ravnanja z odpadki ter zajemajo takšne stroške, ki so bili načrtovani kmalu pred začetkom pogodbe.

2. Odstavek 1 se ne uporablja za pogodbe, sklenjene pred datumom te odločbe, ali za pogodbe, pri katerih so se strankam ponudile uradne ponudbe, ki sta jih odobrila Organ za jedrsko razgradnjo in Ministrstvo za trgovino in industrijo Združenega kraljestva, in o katerih potekajo pogajanja pred navedenim datumom, ali za pogodbe, sklenjene po navedenem datumu v skladu s pismom o nameri, sklenjenim pred navedenim datumom.

Člen 6

Združeno kraljestvo predloži letno poročilo o izvajanju členov 3 do 5. V poročilu mora zlasti navesti, ali so v zadevnem letu obstajale izredne tržne razmere in opisati pogoje posledičnih pogodb. V poročilu mora prav tako navesti, ali so bile pogodbe podpisane z uporabo določb člena 5(1) v zadevnem letu, in opisati pogoje teh pogodb. Nadalje mora v poročilu opisati, kadar je to ustrezno, razvoj ocenjenega prihodnjega finančnega toka sredstev, ki so se prenesla z družbe British Nuclear Fuels Limited na Organ za jedrsko razgradnjo. Navesti mora tudi, ali je Organ za jedrsko razgradnjo dosegel svoj cilj, da pokrije delež jedrskih obveznosti elektrarn, ki se lahko pripišejo Organu za jedrsko razgradnjo, in razloge, zakaj ga ni mogel doseči, če ga ni.

Člen 7

Ta odločba je naslovljena na Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irsko.

V Bruslju, 4. aprila 2006.

Za Komisijo
Neelie KROES
Članica Komisije